

XI.

**JIRÁSKŮV
HRONOV**

1941

XI. JIRÁSKŮV HRONOV

9. - 24. VIII.

1941

POD ZÁŠTITOU PANA MINISTRA ŠKOLSTVÍ
A NÁRODNÍ OSVĚTY JUDr. JANA KAPRASA

VYDALA ÚSTŘEDNÍ MATICE DIVADELNÍHO OCHOTNICTVA ČESKÉHO V PRAZE
V POČTU VÝTISKŮ 2.300 KUSŮ.
VYTISKL GRAFICKÝ ZÁVOD A. J. VOTRUBA A SYN V HRONOVĚ.

JIRÁSEK A HRONOV

MINISTR VNITRA GENERÁL ČET.
JOSEF JEŽEK:

V našich kulturních dějinách je několik významných období, ve kterých české divadlo stálo v popředí národního duševního života, stávajíc se jeho hlavním představitelem.

Toto vznešené poslání plnily nejen naše oficiální scény, ale i naši divadelní ochotníci.

Ve velké organizaci „Ústřední Matici divadelního ochotnictva českého“ vidím projev v nějšího rozmachu snahy o rozšíření a zlidovění divadelní práce; soutěže pak, jež ÚMDOČ. každý rok pořádá, jsou mi dokladem úctyhodného úsilí, aby tato široce rozvětvená divadelní práce dosahovala stále ryzejších hodnot vnitřních.

Deset „Jiráskových Hronovů“, při kterých české divadelní ochotnictvo skládalo národu i sobě úcty ze své dosavadní činnosti, svědčí o vzácném zdatu jeho záslužné a obětavé práce.

Přeji našim divadelním ochotníkům ze srdce, aby se mohli i při „XI. Hronovu“ a při všech jeho pokračováních těšiti vědomím, že konali a konají na českém kulturním poli dobré dílo.

K JIRÁSKOVÝM HRONOVŮM

Dosavadní průběh deseti Jiráskových Hronovů prokázal přesvědčivě, že jejich myšlenka byla šťastná a plodná, a že ten, v jehož hlavě se zrodila, viděl do budoucnosti velmi dobře. Přihlásilo se k ní naše ochotnictvo s nadšením, jak je vidět z jeho pravidelné a radostné účasti, která neochabuje, ba naopak, stále sílí; co to znamená, jasně pověděl sám pan státní president Dr. Emil Hácha záštitou, kterou věnoval loňskému Hronovu desátému, prvnímu jubilejnímu, po němž, jak věříme, těchto jubileí bude stále přibývat. A nejen že má Hronov dnes svou věrnou obec, nýbrž jeho příklad už působil i na jiná města, která v posledních letech po jeho vzoru založila obdobné akce vlastní: přišly Klicperův Chlumec, Tylova Kutná Hora, Police nad Metují. A k tomu bych tedy chtěl dnes při příležitosti nového Hronova říci několik slov.

Naše divadelní ochotnictvo je dnes solí divadelní kultury ve všech vrstvách a krajích národa a je z předních sil, kterými se udržuje a rozmnožuje naše národní osvěta; je to jen v duchu poslání, které si od prvních počátků před půl druhým stoletím vytkli pražští divadelní ochotníci ze Stavovského divadla a z Boudy. O práci, kterou v městech i po venkově konaly ochotnické spolky, musí se mluvit jen s vděčností a největším uznáním. U nás se vždycky začínalo z ničeho nebo jen s málem, a hle, celý náš dnešní divadelní život, o jehož vyspělosti není třeba se šířiti, vyrostl z nadšení a činnosti ochotnické, která mupřipravila půdu a pomáhala jej všestranně budovat. Naše Národní divadlo vystavěl národ sobě; přestalo by být opravdu národním, kdyby mezi ním a národem vznikla jakákoliv přehrada. Naše ochotnické spolky se staraly a starají, aby nevznikla nikdy; je krásné, že jim pražské a jiné velké scény zůstávají vzorem, za kterým jdou ve svém uměleckém úsilí. Ano, v u m ě l e c k é m úsilí: naše ochotnictvo uskutečňuje svou práci umělecký sen, společný nám všem. Jiráskův Hronov a ostatní ochotnické cykly a soutěže mají vznešený úkol toto úsilí podporovat a jemu pomáhat, poskytujíce ochotnickým spolkům příležitost ukázat své umělecké výsledky sobě navzájem, divadelní veřejnosti a kritice; může to přinést jen prospěch a dobro.

Po úspěchu Jiráskových Hronovů a jejich ohlasu i v jiných městech je jasno, že tyto akce jsou zdravé a potřebné a že jejich ohlasu bude dokonce ještě přibývat. Je však už slyšet i námitky proti podnikům stále novým, jež by se mohly navzájem ubíjet a jejichž soutěžení by se mohlo zvrhnout v pravý opak toho, čeho chtěl dosáhnouti Jiráskův Hronov. Je v těch obavách jistě kus pravdy, jako naopak je skutečností, že zájem tak živelně se projevující, jak je tomu v tomto případě u našich měst a u divadelních ochotníků, sotva se dá potlačit prostým záporným stanoviskem. Spíše bude třeba celé toto rodící se hnutí hned na počátku organisovat.

Je-li u ochotníků snaha ukázat svou práci v rámci ochotnického cyklu po hronovském vzoru, považoval bych za správné tam, kde se tato touha projeví, organisovat soutěžné ochotnické cykly krajové; jsem přesvědčen, že by měly na jakost ochotnických představení blahodárný vliv a že by povznesly ochotnický repertoár i ochotnické výkony. Vedle těchto krajových cyklů by se mohly konati ochotnické cykly celonárodní, do nichž by se přihlásili vítězové z cyklů krajových a z nich byli připuštěni jen nejlepší. Těchto cyklů celonárodních by ovšem bylo co nejméně, aby se neprofanovaly, Jiráskův Hronov na místě prvním, z něhož celé toto ochotnické hnutí vychází a jenž má ve štítu jméno básníka z nejnárodnějších a největších, nejen pro jeho národní a umělecký význam, nýbrž i pro jeho vzácnou tvorbu dramatickou a pro oslavu počátků našeho divadelnictví v „F. L. Věkovi“; dále Chlumec nad Cidlinou, rodiště Klicperovo, a Kutná Hora, rodiště Tylovo, které si už podobné hry zavedly a absolvovaly je s plným zdarem. Byl by to hold českého ochotnictva zakladatelům novočeského dramatu, kteří zároveň měli na ně pronikavý vliv a o ně se v první řadě zasloužili. Čtvrté místo celonárodních cyklů by mělo být na Moravě někde v kraji autorů „Maryši“ a autorky „Její pastorkyně“. Kladl bych důraz na to, aby se soutěži v Čechách účastnily také ochotnické spolky moravské a na Moravě české; je to ostatně samozřejmé.

Co píši, jest jen námět, jehož uskutečnění by bylo věcí našeho ochotnictva samého a jenž dán prostou skutečností, o níž jsem se zmínil nahoře. Jsem ze zapadlé vesnice, kde můj otec, učitel, za mého dětství založil ochotnický spolek, a sám jsem jako student také rád hrával; můj citový vztah k ochotnictvu je dnes ještě posílen vědomím jeho významu pro kulturní vývoj našeho národa. Ale ať se tato naléhavá otázka rozřeší jakkoli, Jiráskův Hronov v našem ochotnickém divadelnictví znamená mezník, jehož význam je už dnes jasný a jenž se ještě plněji ukáže v budoucnosti. Letošnímu Jiráskovu Hronovu a vlasti zdar!

S věrnou pravidelností rok co rok vrací se slavnosti Jiráskova Hronova, aby stále připomínaly nejen velké jméno spisovatele Aloise Jiráska, nýbrž i jeho mohutné a věčné dílo. Jiráskův Hronov se nejen již vžil jako národní kulturní složka, ale prohloubil i svůj obsah. To, co dnes znamená pro studium Jiráskova dramatického odkazu, je jasné. Jiráskův Hronov má však i mimořádný význam pro celé české dramatické umění, v ušlechtilé soutěži našich ochotníků. Vždy jsem si cenil vážné práce našich ochotnických jednot a tím více jejich práce při Jiráskově Hronovu. České ochotnictvo, které tak krásně plní své osvětové poslání na českém venkově, právě na Jiráskově Hronově ukazuje svou obětavost, ušlechtilost a úsilí v celé šíři. Zde teprve je nejlépe vidět, jak provádí své heslo: sloužit českému umění. Výsledky potvrzují plně správnost této snahy a usilovné činné práce na poli národní kultury. Přeji Jiráskovu Hronovu ze srdce další růst, právě tak, jako přeji všem pracovníkům, kteří se o něj zasloužili — a tím i o rozšíření díla Jiráskova i české dramatické tvorby — úspěch a zdar.

DO NOVÉHO DESÍTILETÍ

Snad to bude znít poněkud sentimentálně, ale opravdu se marně bráním vzpomínce na rok 1931, kdy byl pořádán první ročník „Jiráskova Hronova“. Nikdo z nás, kdo jsme tehdy byli přítomni prvním slavnostem, si jistě nepomyslel, že z „Jiráskových Hronovů“ se stanou tak významné kulturní podniky, a že se přenesou do druhého desetiletí při nezmenšeném, naopak stupňovaném zájmu ochotnictva i celé veřejnosti. To je, myslím, nejlepší důkaz, jakou nosnost má idea hronovského festivalu.

Mezi ochotnickými spolky zájem rok od roku stoupá. Předloni se hlásilo do soutěže 22 spolků, loni 35 a letos 72! A při tom jsou rok od roku podmínky soutěže přísnější jak po stránce umělecké, tak i formální. Letos byl značný počet spolků odmítnut jen pro formální nedostatky přihlášky, jež se dříve pravidelně přehlížely. Loni absolvoval soutěž 21 spolek, letos pak 51!

Leč i ve veřejnosti zájem o „Jiráskovy Hronovy“ stoupá. V místním obyvatelstvu mají slavnosti věrné a vděčné návštěvníky, ze širokého okolí přicházejí na jednotlivá představení další přátelé divadla a k nim všem se připojuje stále početnější kruh těch, kteří přijíždějí do Hronova ze všech končin naší vlasti, aby tu prožili několik svátečních dní v duchu Jiráskově. Loni bylo do pořadu oslav zařadeno 7 souborů a všechna jejich představení byla vyprodána, většina se jich musela opakovat.

Tento stupňovaný zájem vedl pořadatelsko k tomu, že letos po prvé byl „Jiráskův Hronov“ určen na 14 dní, kdežto dosud trval vždy toliko týden. V této době předvede svá představení 10 souborů a jedenáctým bude slavnostní představení, ve kterém budou podle dosavadní tradice účinkovat ochotníci z různých míst Čech a Moravy. Proti tomuto způsobu obsazení slavnostního představení se ozvaly po „X. Jiráskově Hronovu“ hlasy vážné kritiky. Vím velmi dobře, že takto obsazené představení má své některé nedostatky, sám jsem už dávno v pořadatelsko na ně poukazoval, vyznávám se však, že nakonec jsem ustoupil vždy před důvody citovými, které snad nemají rozhodovati, ale kterým se nelze ubránit. Je nutno rozumět snad trochu romantické duši ochotníkově, aby člověk dovedl pochopit, že je to opravdu něco výjimečného být „Hronovským hercem“. Jak září oči těch, kterým se té cti dostalo, jak jsou tím odměněni za mnohdy po léta prováděnou tichou práci ochotnického herce. A jakými jsou propagátory „Jirásko-

vých Hronovů“! Řeknete snad, že to vše je sice hezké, ale že by to nemělo rozhodovati. Proto prosím, odpusťte nám tuto slabost, je jedinou na našich slavnostech. A přece jen se jí nedopouštíme nějaké neodčinitelné chyby. Úroveň těchto představení snese přísnou kritiku.

Loni po prvé byla pořádána v Hronově divadelní škola, která měla plný úspěch u všech návštěvníků. Rozhodli jsme se proto zařadit divadelní školu do pořadu každého dalšího „Jiráskova Hronova“ jako pracovní část jeho programu. Letos bude to týdenní škola, v níž se bude přednášet každý den dopoledne, a to se zřetelem k praktickým potřebám ochotnické práce. Odpoledne ob den bude pořádán praktický kurs líčení. Novinkou letošní hronovské divadelní školy budou závěrečné zkoušky. Je to první pokus v tomto směru a zkoušky jsou proto dobrovolné. Svědčí o vážnosti, s jakou ochotníci berou svou práci, že podle došlých přihlášek se ke zkoušce hlásí takřka všichni návštěvníci školy.

Začínáme tedy nové desíletí „Jiráskových Hronovů“ větším rozsahem slavností, ale také zdůrazněním jejich pracovní náplně. Sloužíme svou dobrovolnou práci kulturním statkům našeho národa, leč tato služba pro nás neznamená vlastenčení, nýbrž takové jednání, jaké vyžaduje národní prospěch. K plnění tohoto úkolu musíme být připraveni stálým zdokonalováním a stálou prací. Výsledky tohoto snažení jsou již patrné. To ukázala i letošní soutěž „Jiráskova Hronova“. Ani zařazení desíti souborů do programu neumožnilo, aby bylo možno zařadit všechny, kteří by si toho svou úrovní zasluhovali. Někde snad budou zklamáni, že do Hronova nejedou, ale není příčiny ke smutku. Ochotnická pospolitost, to je naše první povinnost, jež musí spojovat všechny příslušníky naší ochotnické obce. A pro tu je nejcennější zjištění poroty letošní soutěže, že úroveň ochotnické práce nesporně stoupá. Až na několik výjimek se soutěžní představení pohybovala na zvýšené úrovni a vzdálenosti v klasifikaci se mezi jednotlivými soubory zkrátily. A to je jistě nejradostnější zjištění, které musí potěšit každého, kdo nevidí na světě jenom sebe.

Zakrátko se tedy zase sejdou v Hronově staří přátelé, potvrdí se přátelství nedávná a uzavrou nová. Ochotnická rodina bude pohromadě. A k ní přisednou přátelé, kteří se přijdou osvěžit ochotnickým nadšením. V přátelském rozhovoru potáhnou hlavou vzpomínky na společnou práci i na ty, kdo už byli odvoláni s tohoto světa. Ale to budou jen chvíle tichého zasnění, z nichž teprve po návratu domů vyrosté další pevný kmen ochotnické práce. A to budou plody „Jiráskova Hronova“.

Dr. MIROSLAV BLÁHA,
I. NÁMĚSTEK STAROSTY ÚMDOČ.

V PRÁCI A VĚDĚNÍ . . .

Znáte všichni tato okřídlená slova, jimiž členové učitelského nebo profesorského sboru vás povzbuzovali. Dnes se na vše, co vás tehdy rozlaďovalo tak, jako tato slova, díváte jinak a s pochopením dáváte jim za pravdu.

Přiznáváte-li to všeobecně, potvrzujete význam hesla i pro svůj obor ochotnický, pro svoji činnost divadelní. —

Je plýtvání silami, dáti se poučovati teprve těžce nabytými zkušenostmi. Ostatně jde na úkor jedinice, ať herce nebo režiséra, domnívá-li se, že k provozování divadelního umění postačí mu jeho vrozené vlastnosti — jeho vlohy. Zajisté, má záviděníhodný náskok před těmi, kdož nebyli Přírodou tak obdařeni, ale nesmí se, chce-li ve věděni stoupati, spoléhati jen na své duševní výhody a případně ustrnouti, nýbrž musí své vlohy náležitě obhospodařovati ustavičným prohlubováním vědomostí. Zastaví-li se, kráčí zpět, doplácí na to, je-li herec, sám, a je-li režisér, trpí tím jeho soubor, v každém případě pak obecnost, navštěvující taková divadelní představení.

V zájmu celku nesmí si nikdo dovoliti, zvláště v dnešní době mimořádné odpovědnosti ochotnictva k národu, stanutí, nejasně odůvodňované bohorovnosti nebo neomylnosti.

ÚMDOČ. soustavně sleduje všechny tyto skutečnosti a nabízí své prostředky všem, kdož touží po věděni. Činí tak školením ochotnictva — ve spolcích, obvodech a okrscích — kladením základů divadelních vědomostí, a konečně divadelní školou v Hronově, jež je letos prvou toho druhu, od loňské se podstatně lišící jak záměrným omezením úkolu tak i jeho usilovným prohloubením.

Letošní Jiráskův Hronov je tedy nejen výsledkem poctivé práce ochotnictva, vítězně vyšeďšího z divadelní soutěže, ale i místem, kde se odbornému věděni a jeho rozhojnění dává nový důležitý směr, jiný než loňského roku, kdy s vyššího hlediska probrala se všeobecně celá divadelní vyučovací látka.

Aby se z této školy, nazvané po prvé vyšší, vytěžilo co nejvíce a pro nejširší okruh ochotnictva, rozhodla i letos ÚMDOČ. o povinnosti okrsků vyslati sem po jednom zástupci, z jejich skrovných prostředků podporovaném v dobré víře, že získané vědomosti titi okrskoví zástupci ne nechají si jen pro sebe nebo pro svůj spolek, nýbrž rozdělí se o ně

v okrsku se všemi, kdož po nich dychtí a jimž nebylo možno hronovské školy se účastniti. To je jejich mravní povinností vlastní — prospěti tak celku.

O cílevědomosti ÚMDOČ. svědčí i zavedení písemných a ústních dobrovolných zkoušek posluchačů této školy; o snaživosti posluchačů, a pochopení jejího významu svědčí takový počet přihlášek ke zkoušce, že bylo třeba jej omeziti přesným trváním na závěrečné lhůtě k zkušebním přihláškám.

Taková práce ovšem těší, její výsledky povzbuzují, ale také zavazují všechny, kdož ji konají opravdově u vědomí, že jediné: v práci a vědění je naše spasení!

OTTO MINÁŘÍK,
KULT. REFERENT ÚMDOČ A PŘEDSEDA SOUTĚŽNÍ KOMISE:

SOUTĚŽ NA XI. JIRÁSKŮV HRONOV

Úspěch X. Jiráskova Hronova se projevil neobvyklým zájmem jednot a spolků na soutěži XI. Jiráskova Hronova. Do 15. prosince, stanovené lhůty k přihláškám, se přihlásil více jak dvojnásobný počet (75) souborů, přihlášených roku loňského (36); po stanovené lhůtě došlo dalších 9 přihlášek, k nimž nebylo ve smyslu soutěžního řádu a podle usnesení výkonného výboru přihlíženo. Počet přihlášek dostoupil tím čísla 84, nejvyššího dosud dosaženého počtu — který pro ÚMDOČ. neznamená jen radostné uspokojení, ale také vážnou starost do budoucna, jak příští soutěže hronovské zdolati.

Výkonný výbor ÚMDOČ. pověřil výběrem her pro XI. Jiráskův Hronov čtyřčlennou komisi (dva členy a dva náhradníky): kult. referenta ÚMDOČ. O. Minářika, Dr. Klemu Rektorisovou, starostu J. Mitlöhnera a redaktora „Českého divadla“ V. Sommera-Rydvana. K nim byli později přijmenováni další náhradníci: místostarosta JUDr. M. Bláha a gen. taj. J. Hudeček.

Komise ve své první schůzi 20. prosince 1940 zamítla z řádně přihlášených 75 souborů 13 souborů pro nedodržení soutěžního řádu a soutěžních podmínek a zbývajícím 62 souborům přidělila podle v přihlášce vyslovených přání, soutěžní termíny a určila k nim členy komise. Během soutěže odstoupilo 11 souborů, soutěž řádně dokončil 51 soubor.

Z členů komise shlédli: O. Minářík 42 představení, K. Rektorisová 19 představení, J. Mitlöhner 22 představení, V. Sommer 17 představení, M. Bláha a J. Hudeček po 1 představení.

Účelem hronovské soutěže jest vybrati vhodné soubory, které by mohly co nejlépe svou celkovou úroveň kulturní i uměleckou prokazovati úroveň ochotnického divadelnictví na Jiráskových slavnostech v Hronově. Není tudíž účelem hronovských soutěží stanovovati pořadí, v jakém se v celkové soutěži jednotlivé spolky umístí, nýbrž doporučení pro hronovské slavnosti soubory, jichž celková úroveň scénického a hereckého provedení a vhodnost volené hry zaručují zdárné prokázání hodnoty ochotnické činnosti. Prostředky a pomůcky, jimiž komise stanoví hodnotu shlédnutého představení, nejsou soutěžním řádem stanoveny, ale ponechány volnému uvážení komise.

K posouzení a k zajištění poměru hodnot jednotlivých představení použila komise pro XI. Jiráskův Hronov bodovacích tabulek

ÚMDOČ. se změnou hodnocení jevištní řeči (místo 10 na 15 bodů) a masky (místo 10 na 5 bodů). Tyto změny byly vyvolány zkušenostmi ze soutěže na X. Jiráskův Hronov.

Podrobné vysvětlení bodovacích tabulek ÚMDOČ. přineslo 6. číslo Českého divadla, XXIII. ročník.

Bodovací tabulky jednotlivých představení si komise zvolila pro svoji vnitřní potřebu a proto se ani souborům, ani veřejnosti neoznamují. O každém představení jest vypracován posudek, v němž jsou uvedeny všechny nedostatky shlédnutého představení. Spolky, pro hronovské slavnosti určené, obdrží posudek povinně, ostatní soubory jen tehdy, když si o něho dopíší do ÚMDOČ. Účelem posudku jest vytknouti všechny vady všeobecné a vady představení, aby jejich odstraněním byla v budoucnu zvýšena úroveň pozdějších představení souboru. Mají tudíž především ráz výchovný.

Z bodovacích tabulek získává kulturní vedení ÚMDOČ. neoceňitelné zkušenosti o podrobnostech ochotnického tvoření. Čísla, dosažená v jednotlivých disciplínách hereckého a režijního tvoření, jasně ukazují slabiny ochotnické práce a tak se stávají vodítkem směrů ochotnického školení. A to je největším ziskem hronovských soutěží.

V soutěži na XI. Jiráskův Hronov byl bodován 51 režisér, 51 výtvarník scény a 629 herců.

51 režisér docílil:

z 510 možných bodů na výběr hry 412'50 bodu, to jest 80'88%
z 510 možných bodů na pojetí 373— body, to jest 73'14%
z 510 možných bodů na scénování 399— bodů, to jest 78'24%
z 510 možných bodů na souhru 364'50 bodu, to jest 71'47%
z 510 možných bodů na zladění 346— bodů, to jest 67'84%
z 2550 možných bodů dosaženo 1.895— bodů, to jest 74'32%

Tato čísla ukazují, že ochotnický režisér potřebuje školení v umění zladiti veškeré složky divadelního představení v jednotlívý, harmonický znějící celek, neboť v tomto oddílu režie dosáhl nejmenšího procenta. Na druhém místě jest to souhra, která vyžaduje zdokonalení, a za ní pojetí divadelní hry, proniknutí k základní myšlence a jejímu uplatnění.

Čestné místo si uhuje výtvarník scény. Je potěšitelným zjevem, že ochotnického divadelnictví po stránce scénické se zmocňují odborníci, architekti a malíři a svou spoluprací pomáhají zvyšovati průměr jeho úrovně.

Nejvyšší procento, prokázané výběrem her, jest odůvodněno tím, že všechny hry, pro hronovskou soutěž zvolené, jsou komisí schvalovány, takže úbytek bodů od plného počtu je způsoben tím, že si soubor vybral k provedení hru, na kterou svými silami nestačil.

Nejlepší režie docílila 95%, nejnižší 24%; průměrná režie 74'32% prokazuje, že větší část soutěžících režisérů dosáhla počtu bodů nad průměr.

629 herců docílilo:

z 9.435 možných bodů na jevištní řeč 6.120— bodů, t. j. 64'80%
z 6.290 možných bodů na znalost role 5.137'50 bodu, t. j. 81'67%
z 6.290 možných bodů na mimiku 4.641'50 bodu, t. j. 73'80%
z 3.145 možných bodů na maskování 2.777— bodů, t. j. 88'30%
z 6.290 možných bodů na pojetí role 4.495'50 bodu, t. j. 71'47%
z 31.450 možných bodů 629 herců dosáhlo 23.171'50 bodu, t. j. 73'68% plného hereckého výkonu.

Dosažené výsledky nás uvědomují, že ochotnický herec potřebuje školení především v jevištní řeči, proti ostatním složkám hereckého projevu je jeho slovný projev daleko za ostatními složkami jeho tvoření (o 8'88% pod průměr), pak v pojetí role, pochopení jejího charakteru a zapojení do děje hry, její vztah k vedoucí myšlence hry a proniknutí k podstatě vytvářené osobnosti po stránce psychické i fyzické (o 2'21% pod průměr). Mimické vyjadřování niterných pocitů a mimické podporování pronášeného slova k zdůraznění jeho účinku se liší jen nepatrně od průměru (o 0'12%) a proto by také zasloužilo si pozornosti režisérů ochotnických jednot. Potěšitelným znakem stoupající úrovně ochotnického divadelnictví je dosažené procento znalosti role (o 7'99% nad průměr). Potvrzuje, že dnes více než 4 ochotnických herci z 5 ovládají dokonale při svém hereckém projevu slovný text své role. I když si uvědomujeme, že představení k hronovské soutěži jsou připravována se zvláštní pečlivostí, přece jen musíme přiznat v tomto směru stoupající úroveň ochotnických představení. Nejvyššího procenta dosáhlo maskování (14'62% nad průměr). I to je zjev potěšitelný, uvážíme-li, že při bodování bylo nejvíce přihlíženo k vhodnosti obleku a k fyzickému přizpůsobení se potřebné postavě. Jsme si vědomi, že maskování obyčejně obstarávají sjednaní maskéři, proto jsme účinné dosažené body z maskování podstatně snížili (na polovic) změnou v tabulce bodovací. Dosažené procento nás však poučuje, že dnešní ochotnický herec se do své postavy dovede případně obléknout a vnějškem přizpůsobit.

Srovnáme-li průměrného režiséra (74'32%) s průměrným hercem (73'68%), vidíme, že se jejich výkony od sebe nepatrně liší (o 0'64% je průměrný režisér lepší průměrného herce).

V soutěži na X. Jiráskův Hronov dosáhl průměrný režisér 75'7% a průměrný herec 75'66% (o 0'04% méně). Tato čísla by pro nezasvě-

ceného znamenala pokles úrovně ochotnického tvoření (režie o 1'38%, herce o 1'98%), ve skutečnosti tak tomu není. Průměry na X. Jiráskův Hronov byly získány z výsledků 20 soutěžících spolků, průměry letošní vyjadřují úroveň 51 jednot. Zajímavým poznatkem z obou soutěží je, že ochotnický herec se svým výkonem nepatrně liší od ochotnického režiséra, a to mluví o zladěnosti společného výtvoru: divadelního představení.

100% výkonu nedosáhl ani jediný ochotnický soutěžící soubor, nejvyšší dosažené procento 94'8% se liší od loňského nejvyššího procenta (91'6) o 3'2%, nejnižší dosažené procento letošní soutěže 37'2% se k svému neprospěchu liší o 21'4% od nejnižšího procenta 58'7%, dosaženého roku loňského. To vysvětluje zdánlivý pokles úrovně, ač se u prvního souboru jeví vlastně stoupnutí.

Počet bodů dosažených průměrným představením 74% se k svému neprospěchu liší o 1'7% od průměru loňského 75'7%.

Nejlepší režie dosáhla 95% plného výkonu, nejslabší režie 24% výkonu, nejlepší herecký průměr byl oceněn (průměrný herecký výkon v jednotlivém představení) 94'6%, nejslabší herecký průměr činí 50'4%.

100% výkon herecký podal ze všech 629 zúčastněných herců pouze jediný herec. To mluví nejlépe o přísnosti, s jakou bylo v posuzování režijních i hereckých výkonů postupováno.

Soutěžní komise po skončené soutěži ve svých schůzích 8. května a 14. května uvážila dosažené výsledky jednotlivých soutěžících souborů, aby z 46 českých soutěžících souborů zastupovaly v Hronově ochotnickou úroveň soubory z těchto měst, uvedených podle abecedního pořádku:

z Hostivaře „Malé divadlo“ hrou J. Drdy „Jakož i my odpouštíme“,
z Mělníka „Vojan“ hrou V. Dyka „Ondřej a drak“,
z Mladé Boleslavi „Kolár“ hrou G. Preissové „Její pastorkyňa“,
z Mladé Boleslavi „Nové divadlo“ hrou J. Hilberta „Kolumbus“,
z Nov. Bydžova „Jirásek“ hrou Z. Štěpánka „Nezbedný bakalář“,
z Pardubic Spolek div. och. hrou M. Rutteho „Zamilovaní přátelé“,
z Plzně „Klicpera“ hrou A. Pacovské „Chudí lidé vaří z vody“,
z Prahy „Malostranská beseda“ hrou J. Verneru „Bohatý chudák“,
ze Soběslavě „Chvalovský“ hrou F. Tetauera „Milostná mámení“,
a aby z 5 moravských soutěžících souborů zastupovaly moravské ochotnické divadelnictví
z Kyjova Spolek div. ochot. hrou V. a A. Mrštíků „Maryša“.

Z 51 souboru, soutěžícího na XI. Jiráskův Hronov, vstoupí o Jiráskových slavnostech na prkna jeviště Jiráskova divadla v Hronově

deset vybraných souborů, aby uctily památku Mistra Aloise Jiráska vzorným předvedením hry, s kterou v soutěži prorazily. Památce Jiráskově přinášejí své ochotnické nadšení, svou lásku k českému divadlu a staví na odív veřejnou píli a svědomitost a obětavost ochotnických činitelů, pracujících nenáročně a nezištně na poli národní kultury. Přinášejí to nejkrásnější, co mají.

Značnou úroveň, opravňující zastupovati ochotnické divadelnictví na Jiráskových oslavách v Hronově, prokázaly také tyto soubory:

„Čin“ z Prahy hrou M. Rutteho „Zamilovaní přátelé“, „Rieger“ z Pelhřimova hrou Z. Štěpánka „Nezbedný bakalář“, „J. K. Tyl“ z Prahy-Hloubětína hrou G. Preissové „Její pastorkyňa“, „Vrchlický“ z Jaroměře a „Tyl“ z Kolína, oba soubory hrou V. Verneru „Červený mlýn“; jejich zařazení do pořadu letošních Jiráskových oslav v Hronově nebylo možno z technických důvodů (opakování v pořadu uvedených her a j.) doporučiti.

Krásným a radostným znakem, provázejícím všechna soutěžní představení, byla vášnivá snaha dostat se na prkna hronovského jeviště v údobí Jiráskových oslav. Proto také bolestné zklamání těch, kteří nebyli do pořadu slavností v Hronově pojeti. Víme o něm, máme o něm mnohé doklady. Vždyť přece není možné, hledati chybu v sobě — neúspěch zavinil někdo jiný! Kdo by to mohl být jiný, než komise! Ona neuznala naše výkony, ona . . . Ano, tato komise si byla od první chvíle vědoma toho, že bude musit jednou rozhodovat mezi různými výkony, že bude musit 10 souborů doporučit a 41 soubor zamítnout. To byl její úkol, který poctivě a svědomitě provedla se zřetelem na prospěch ochotnického divadelnictví a jeho kulturního poslání. Ostatní důvody — místní a jiné — nebyly rozhodující. To jasně pochopí všichni, kdo s českým ochotnickým divadlem dobře smýšlejí.

K JIRÁSKOVÝM HRONOVŮM

Jiráskovy Hronovy překročily své první velké jubileum a vstupují do druhého desetiletí. Význam jejich stoupá rok od roku a stávají se stále dokonalejším obrazem vzestupu úrovně ochotnického divadelnictví. Po stránce kulturně-divadelní splňují svůj úkol tak, že pořadatelka, ÚMDOČ, může býti spokojena s dobrou prací.

Hronov stává se poutním místem ochotnictva, které zde velmi kriticky sleduje vyspělost souborů, umístivších se v soutěži na předních místech mezi ochotnickými spolky. Zde scházejí se ti, kteří dovedou ušlechtilé práci věnovat všechny své volné chvíle a celý rok se těší na nový „Hronov“. Podívejme se však na Jiráskovy Hronovy též s druhé strany a řekněme si něco o jejich významu pro ochotnickou práci organisací. Představme si, že ÚMDOČ. soustřeďuje dnes na 1400 ochotnických spolků v organisaci, jejíž ústředí je jediné, které bylo uznáno Kulturní radou, se společným cílem: hráti dobře dobré divadlo a tím se čestně zhostiti úkolu, který ochotnictvu přináleží na poli národně-kulturním.

Myšlenka Jiráskových Hronovů dala vzniknouti řadě nových úkolů, které musely a musí býti splněny, aby ochotnictvo stálo vždy v popředí kulturního dění práce lidovýchovné. Dala vyrůstí poznání, že vysoká úroveň ochotnictva získá se jen vytvořením pevných organisací celků, okrsků, které v úzké spolupráci s ÚMDOČ. působí na ochotnický život svého vyhrazeného okolí. ÚMDOČ., při zvyšování požadavků na své organisací složky, zařazuje do svého pracovního programu pravidelné školení ochotnictva v okrscích, aby zdravé zápolení o čestné umístění v soutěžích pro Hronov postaveno bylo na pevném, vyhraněném podkladu. Nespokojuje se připravením osnov pro školy okrskové, ale dává možnost vyššího divadelního vzdělání ve škole hronovské, která, jak zkušenost loňská ukazuje, stane se prostředkem k ukojení touhy po vědeckém studiu vnitřní náplně ochotnického divadla. Každoroční soutěž na další Jiráskovy Hronovy, vypisovaná ÚMDOČ., tyto touhy probouzí, neboť vyšším studiem, načerpáním nových vědomostí, má každý větší možnost vyniknouti, dostává posilu k změření sil v nejušlechtlejším zápase nejlepších her, krásné české mluvy, rytmu pohybu, stavbě scén, hře světla a všeho toho, co kouzlí život před zraky diváka, kterého seznamuje s krásnem, dává mu nové myšlenky a pomáhá vytvářeti dobrého člověka.

JIRÁSKOVY HRONOVY A TISK

Vždycky byl oceňován jeho podstatný vliv na vytváření veřejného mínění. Také hronovský srpnový divadelní festival, tento Matiční vrcholný kulturní počín, letos tu již jedenáctým rokem pořádaný a jménem slavného rodáka označený, je vyžadoval, leč teprve několik posledních let dociluje. Předtím probíhal téměř bez jakéhokoliv ohlasu.

Nutno žalovati, že ochotnické hnutí při značném svém rozšíření, které nemělo jinde obdoby, nikdy se netěšilo zvláštnímu zřeteli. I v prvních dobách národního probuzení, na němž mělo nepopíratelně zjištěný závažný podíl, neslo zároveň s herci z povolání nepříznivé názorové důsledky, jimiž provázena jejich činnost. A i když pak toto znehodnocení překonáno, zůstala přece jen jistá nechuť, jež bránila širší a závažnější účasti zvláště jednotlivců z kruhů intelektuálů, kteří pak při malém počtu a naopak převaze jenom průměrného živlu se ani nemohli uplatnit, jak by byli chtěli a svým hodnotným přínosem pro zvýšení celkové úrovně zasluhovali. A tento stav s ojedinělými, místně příznivějšími výjimkami trvá vlastně podnes.

Teprve některé význačné projevy tohoto hnutí, vyniknuvší skutečně nad průměr, vyvolaly zvýšení zájmu širší veřejnosti a tím ovšem i jejího nejpovolanějšího mluvčího, kterým je nesporně tisk. Jsou to zejména hronovské divadelní slavnosti, jež si vynucují stále naléhavěji jeho zřetele svými klady, které po divadelní stránce přinášejí netoliko ve výběru jakostného repertoaru, ale i výkonech hereckých a celkovém provedení.

Z původní snahy pořadatelstva o vyplnění stanoveného programu, jež nebylo tak snadné a který i při značně menším rozsahu a obsahu vyžadoval mnohých ústupků v požadavcích umělecké výše volených her a jejich uvedení na scénu, dosaženo nyní toho, že vystoupení na prknech hronovského vzorně vybaveného ochotnického jeviště Jiráskova divadla je zvláště při této příležitosti pokládáno za čest, které si třeba vybojovati vážnou soutěží mezi řadou souborů, jichž počet dobou vzrůstá a letos pro XI. Jiráskův Hronov dosáhl celé padesátky.

Ani tisk nemohl a nezůstal netečným k této skutečnosti. Jestliže loni a dříve ojedinělý příslušník redakce denního listu věnoval část své dovolené pobytu v místě, uznávaje potřebu přímé informace svého čtenářstva, letos se podle příprav ukazuje, že zastoupeny budou všechny pražské noviny. Jiráskovy Hronovy se stávají kulturní událostí značného dosahu — a není už myslitelné, že by je přešly netečným mlčením.

V sobotu dne 9. srpna 1941

Dramatické sdružení „Klicpera“ z Plzně

ALŽBĚTA PACOVSKÁ:

Chudí lidé vaří z vody

Hra o pěti obrazech. Režie a návrh scény Ada Vogl.
Zvuk a světlo J. Mathauser.

OSOBY:

Kovář, tovární dělník	Bořík
Marie, jeho žena	Jedličková
Lojzka, jejich dcera	Endlová
Vítek, číšník	Štrunc
Hanibal, artista	Neblecha
Alfons, clown	Čipera
Kodl, krotitel	Alexandr
Strážník	Springer
Číšník	Wiesner
Tulák	Kučera

1. až 2. obraz v domku Kovářově, 3. obraz v zahrádce před hotelem, 4. obraz pod mostem a v jeho blízkém okolí, 5. obraz v domku Kovářově.

Mezi 2. a 3. obrazem a mezi 4. a 5. přestávka 10 minut.

ČÁST PROGRAMOVÁ

Plzeňské vystoupení

Po rozepsání VII. klasifikační soutěže II. Tylova okrsku ÚMDOČ. v Plzni a soutěže XI. Jiráskova Hronova zastavilo se dram. sdruž. „Klicpera“ z Plzně před těžkým oříškem — volbou hry.

Při výběru her pro předchozí klasifikační soutěže neustrnulo na uniformitě, vyhovující jen individualitě členů, nezůstalo stereotypním, ale naopak snažilo se, aby jeho členstvo vyspělo v hereckém projevu do všech charakterů a všech společenských prostředí. Režisérská rada vědomě vybírala hry různorodého ražení, aby hrajícím dala možnost v hledání vzorů i uplatnění vlastních hereckých schopností, diváku pak příležitost seznámiti se s životem všech tříd, poznání světů i stínů veřejného života, předností a špatných stránek jedinců i celé lidské společnosti. A tak zavedli jsme své návštěvníky jak do salonů společenských, tak i do sklepa zřícené novostavby a na okraj periferie velkého města.

Sdružení vytčenou vývojovou cestu zahájilo Hilbertovou „Vinou“ a přenášelo ji přes Trěvalovu „Válku bohů“, Scheinpflugové „Okénko“, Tomanův „Svět bez oken“, Rutteho „Zamilované přátele“, manželů Tomanových „Přítelkyni“, Tetauerovu komedii „Člověk nemá jen sebe“ a jiné, aby pro poslední soutěž vybralo Alžběty Pacovské „Chudí lidé vaří z vody“.

Byli jsme v soutěžním boji tentokrát na dvou frontách, z nichž jedna byla důležitější druhé. Klasifikační soutěže okrsku byly vždy naší morální povinností a úspěchy, získané během dřívějších let v těchto soutěžích, byly nám vzpruhou a jistě všem, kteří nás navštěvují, nevymizely z paměti.

Při studiu těchto představení ukázalo se neobyčejně výrazně, že dosažení prvenství nezakládá se na „hvězdách“, nýbrž na celém souboru, a to bez ohledu na kasovní zisky. Správně říká rež. Jiří Frejka, který má velmi blízký vztah k lidovému divadelnictví — že ensemble neznamena jen rovnoměrně ukázněný pracující celek. Skutečný ensemble je celek bojový. Je to bytost nejen společnou kázní, ale i společnou vůlí a společnými nervy. Těmto zásadám snažíme se vždy co nejvíce se přiblížit a dobře si uvědomujeme, že v umění není to věc tak jednoduchá, neboť léta sama o sobě ještě nelegitimují.

Druhá fronta zavazovala nás nejen co do perfektnosti, ale i prestižně, vždyť účast na XI. Jiráskovu Hronovu byla taktéž podmíněna těžkou zkouškou probíti se na přední místo a získat tak právo k vystoupení v krásném Jiráskově divadle. Bylo nutno dokázat za všechny plzeňské ochotníky, že i zde dovedeme dobře dělat divadlo.

Režisér hry Adolf Vogl ujal se této skoro reportážní hry s plným vědomím odpovědnosti, s nesmírnou láskou a hlavně s pevnou vírou, že jeho práce a snažení souboru musí býti korunováno účastí při hronovských slavnostech. Zvítězil! Soubor „Klicpery“ však dnes srdečně a upřímně lituje, že Ada nemůže sdílet s námi radost, pocíťovanou při zahajovacím představení. Ale jistě i on vzpomíná v těchto dnech, vzdálen nás několik tisíc kilometrů. A tak jeho přičiněním soubor „Klicpery“ účastňuje se Hronova, zatím co on rozšiřuje slávu práce českých rukou a české techniky v daleké cizině.

Věříme, že jeho práce zde i tam přinese mu ovoce uznání.

sb.

V neděli dne 10. srpna 1941

„Nové divadlo“ z Mladé Boleslavě

JAROSLAV HILBERT:

Kolumbus

Dram. báseň o 5 dějstvích a 12 scénách. Režie V. Zima. Scéna arch. J. Saal. Písně B. Trefil. - Zvuk Jiří Zima. - Provedení scény arch. Jos. Šmída, stav., Hronov. Kroje J. Svátek, Praha. Světla F. Prachař, Hronov.

O S O B Y :

Kolumbus	A. Kasal
Bartolomeo, jeho starší bratr	F. T. Glanc
Giacomo, zvaný Diego, mladší bratr	K. Myšák
Felipa Moňiz Perestrello, žena Kolumbova	E. Sachunská
Diego, jeho syn s Felipou	St. Starý
Fernando, jeho nemanželský syn	Ivan Glanc
Královna Isabella Kastilská	M. Červená
Král Ferdinand Aragonský	J. Červený
Kardinál Ximenez	V. Macoun
Santangel, strážce pokladů	J. Novák
Francisco de Bobadilla	R. Dubský
Alonso de Hojeda	J. Horáček
Kvardián Juan Perez	Sl. Šerák
Martin Alonzo Pinson, mořeplavec	J. Mach
Pater Bernardo Boil	B. Trefil
Markesa Juana de Moya	U. Myšáková
Beatriz Enriques d' Araña	L. Šeráková
Giulia	M. Stará
Trivigiano	V. Macoun
Valer	Iv. Glanc
Silvio	Zd. Jelínek
Pezzo	O. D. Batěk
Martin Behaim	J. Vágner
Rodriquez de Fonseca	S. Šerák
Plukovník Margarit	J. Mach
Kapitán Vellejo	J. Novák
První šlechtic v Granadě	O. Batěk
Druhý šlechtic v Granadě	Zd. Jelínek
Umírající voják	J. Vágner
Don Pedro d' Alcara	O. Batěk
Šlechtic v Barceloně	Zd. Jelínek

Pořad scén: 1. Janov 1476. — 2. Lisabon 1484. — Salamanka 1486. — 4. Santa Fé 1491. 5. La Rábida 1491. — 6. Granada 1492. — 7. San Salvador 1492. — 8. Barcelona 1493. — 9. Isabella 1495. — 10. San Domingo 1500. — 11. Cadiz 1500. — 12. Valladolid 1506.

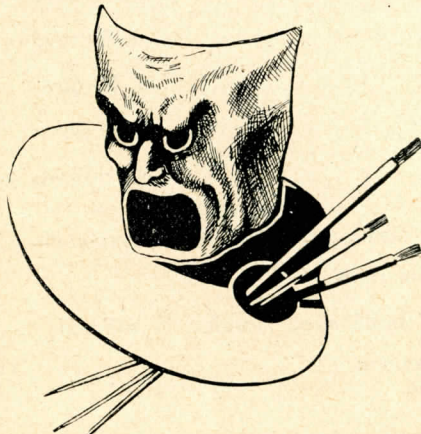
Přestávka po 7. obraze.

Kolumbus

V horečné době hledání nových tvarů života zaznívá nám z doby, od níž nás dělí bezmála půl tisíciletí, legenda o síle tvůrčí myšlenky Christofa Colona, objevitele nového světa, jednoho z milníků převratných období lidstva. Obdivuhodnost díla smělého mořeplavce nevyplývá jen z jeho dravé, pirátské odhodlanosti, již zmáhá nadlidské vypětí cesty za neznámým cílem v tajemnu neprobádaných moří. Netkví jen ve fantasijní velikosti jeho quijotovského snu, pro niž pomyslné představy básníka jsou reálnými hodnotami, i když zatím svět s nimi jako se skutečnostmi nechce počítati. Revolucionující síla Kolumbova činu je i v tom, že přesunul život starého světa do nového formátu širších obzorů duchovních a společenských, v němž tím záměrněji vzrůstá kolektivistický prvek vzájemné závislosti, čím vědoměji proniká smysl pro lidskou pospolitosť a vyšší sociální řady.

Průkopnická, tvůrčí idea kolumbovského typu je jistě nadčasová, historicky nesvazatelná s určitou dobou a prostředím. Snad retušujeme svým přetlumočením básnickou předlohu Hilbertovu, zaměřenou více k individualistickému rysu Kolumbova osudu, když klademe důraz na fascinující moc nadřazené objevitelské myšlenky. Jde nám však o nový průhled do díla pod zorným úhlem dnešní doby. A jako kolumbovská idea prorazila hladinu středověkého způsobu života, tak v naší inscenaci — jež je jen moderní aplikací shakespearovské scény — metaforický přepis myšlenky, štíhlý jehlanec, protíná jako dominující vertikála ostrou horizontálu spirálovitě se zvedající plochy. Myšlenková dominant, obmezení na základní, nadreálný scénický tvar, plynulost scénické akce, jejíž dramaturgická jednota není rušena cesurami technických přestaveb — to vše sblíží nás s abstrakcí umění, které je předznamenáním scénického provedení: s hudbou. Po zákonech hudby komponujeme rytmicky i melodicky herecký výraz, pohyb i světelné varianty. V hudebnosti hledáme stylové dovršení Hilbertovy scénické básně. Nadřazující básníka nad dramatika, čistotu prostředků nad vnější efektnost, toužíme cestou přísné kázně po jediném: v služebnosti tvůrčí myšlence splynouti co nejvíce s obrozujícím duchem skutečného umění.

V. Zima.

**Dobrá maska
zajistí Váš úspěch**

Paruky — Vousy —
Díly k lepení a vše ostatní
půjčuje a vyrábí

Jaroslav Linhart,
Praha XI., Husinecká 4.

Telefon : 342-24.

V úterý dne 12. srpna 1941

Spolek divadelních ochotníků ze Soběslavě

FRANK TETAUER:

Milostná mámení

Komedie o třech dějstvích. Režie a scéna Otto Bílek.
Osvětlení J. Koptík. Zvukové efekty řídí F. Michal.

OSOBY:

Ivan Junek	O. Bílek
Robert Schönfeld	L. Hlavníčka
Boža Junková	S. Kratochvílová
Dagmar Holasová	I. Petrová
Ella Kavalírová	M. Burdová
Číšník	K. Lafar
Služebná	R. Háková

Děje se za našich dnů během tří hodin, od půl jedenácté večer do
půldruhé ráno.

Tato společenská hra, kritizující bohémskou morálku, je mládeži
nepřístupna.

Blatští ochotníci do Hronova

Náš spolek přihlásil se letos po prvé na ochotnický festival XI. Jiráskův Hronov, velikou to přehlídku poctivé práce pro národ a herecké vyspělosti českého ochotnictva.

Byl jsem pověřen radostným, ale těžkým úkolem vésti náš soubor k vítězství. S pevným odhodláním zvítězit ujal jsem se tohoto poslání. K dosažení cíle vybral jsem si jednu z nejnáročnějších Tetauerových komedií „Milostná mámení“! Hru v dokonalé stavbě jemného přednesu a kultury slova, jejímž výrazným prvkem je přímo epigramické jiskření. Hru o světle a stínu lidí vyšší duševní a hmotné úrovně, hru, která vyžaduje soubor herecké vyspělosti. Volil jsem odvážně, ale volil jsem šťastně.

Tetauera jsem si oblíbil pro jeho realistickou kresbu děje, lidí i doby. Nerozpakuje se zasáhnouti včas a na pravém místě strhnouti škrabošku — pozlátka společnosti a odhaliti bezohledně její rub. Byla to právě „Milostná mámení“, která mě zaujala svým velkým mravním posláním. Autor v nich krystalisuje mylná životní tápání tisíců a vyvažuje ušlechtilé mravní hodnoty nad falešnými požitkářskými pocity doby. Po důkladném prostudování hry, slova za slovem, vnikal jsem pomalu do duše autorova díla. Pečlivě jsem propracoval hloubku všech problémů a jevů hry, čímž jsem dospěl k pevným obrysům postav v této komedii. Zkoušel jsem jednotlivé role odděleně, aby každá postava hry měla svou vlastní dynamiku a rytmus, abych tím dosáhl žádoucí barvitosti hry. Poslední týden zkoušek jsem ponechal hercům již vykreslené postavy přibarviti jejich individuálním citem, abych dosáhl životnosti rolí, jistoty herců a odstranění strnulosti nastudované hry.

Autor mně laskavě promine, že jsem přizpůsobil jeho postavy našim hereckým možnostem, předpokladům a své vlastní představě.

Scénicky jsem se snažil uvést diváka do prostředí předváděného děje, čehož jsem docílil vyzvednutím hlavních charakteristických dekoračních prvků. Vše, co nebylo přímo zapojeno do děje, jsem vyloučil a umožnil tak účinkujícím rozvinutí na scéně.

Všichni jsme pracovali s chutí a nadšením. Ve víře a snaze zvítězit nebyla pro nás žádná práce obtížnou.

Děkuji autoru za jeho „Milostná mámení“, kterými nám dopomohl uvést velký sen ve skutek. Jedeme do Hronova! Jsme hrdi na to, že jsme jediným jihočeským ochotnickým souborem, jemuž bylo letos dopřáno, aby v hronovském svatoštánku bohyně THALIE před zraky náročných diváků a přísných kritiků ukázal výsledek své tvorby. Jsme u cíle! Naše srdce jsou naplněna tímto radostným pocitem, vhání nás znovu do práce. Na svá místa! Práce neskončila — ale začíná!!

Pokorně předstupujeme s duší naplněnou vírou, že naše poctivá snaha umožní nám přístup k srdcím hronovským účastníkům a dodá odvahy a síly, aby náš první „Hronov“ nebyl posledním.

Otto Bílek.

Pravovářečný pivovar v Soběslavi

Ve středu dne 13. srpna 1941

Divadelní jednota „Jirásek“, Nový Bydžov

ZDENĚK ŠTĚPÁNEK:

Nezbedný bakalář

Hra o šesti obrazech podle povídky Zikmunda Wintra. - Režie St. Prchlík. - Výprava J. Frolík. - Kostymní výprava J. Svátek, Praha.

OSOBY:

Pan Václav Běšina z Běšin, hofrychtář Král. českého	Rudolf Šimanovský
Písecký, primas města Rakovníka	František Peřina
Šmardoch	František Kabelák
Žlutický	Jaroslav Kubiček
Martin Bezprstý	Jindřich Čížek
Krejčí, řečený Máma	Josef Kastl
Hruška, pekař	Antonín Langer
Slach	Jan Průša
Mikuláš, řezník	Drago Čáslavský
Jan Pička, bakalář	Jaromír Matějovský
Otec Šimon Cerasýn	Karel Trojna
Sukcentor Zachariáš	Stanislav Prchlík
Kantor	Jaroslav Valeš
Rychtář	Jiří Frolík
Matěj, bubeník	František Poláček
Pedel	Jan Hezký
Paní Anna	Julie Sommerschuhová
Slachová	Anežka Řeháková
Plona, její dcera	Emilie Sehnalová
Markyta Žlučická	Anna Horká
Děvče	Alena Hnyková
1. primán	Vojtěch Musil
2. primán	Miroslav Semerád
Zrzavý mendík	František Řehák
1. mendík	Jiří Vydra
2. mendík	Karel Smutný
1. žák	Jiří Kabelák
2. žák	Karel Kysela

Žáci, měšťané. — Děj okolo roku 1589 v Praze a v Rakovníce.

O tom, jak jsme dělali Nezbedného bakaláře

Zima 1941. Leden.

Mrazy veliké, nebývalé, spousty sněhu. Divadlo, když se v něm třeba jen dva dny nezatopilo, promrzlé na kost a prostydlé tak, že by neudělalo hanbu žádné lednici. A v té době, počátkem ledna, jsme se rozhodli, že budeme hrát Štěpánkova „Nezbedného bakaláře“.

Seděla nám tato komedie už delší dobu na duši a tlačila nás, tak říkajíc, jako můra. Ale teď už byl nejvyšší čas, teď už to musilo ven. Četli jsme nejdříve o ní, o jejích počátcích a zrodu pro Rakovník, o její premiéře v Brně, a pak jsme četli i ji. Byl to jen strojový oklep, v mnohém se lišící od hry, jak ji autor konečně upravil a jak se hraje nyní, ale již tenkrát nás cele chytla. Jednotlivé postavy vystupovaly před našima očima, viděli jsme je, jak žijí svým udýchaným životem maloměšťáků, cítili jsme pach začouzených hospod dávných časů a zapíjeli jsme s bakalářem hořkost nad temnem a malostí. Cítili jsme, že je to hra naše, psaná vřelým srdcem, která jistě dojde ohlasu. Po prvním přečtení jsme viděli, že na předloze Zikmunda Wintra, historika a znalce zaslých časů a toho, jak to za nich chodilo, pracoval zkušený divadelník. A bylo nám zřejmo, že tato hra, idoucí dále po cestě, vyšlapané Ladisl. Stroupežnickým, má lidem co říci, a proto, že ji prostě musíme hrát.

A tak jsme se do toho dali. Před divadlem vysoké návěje, v divadle polární zima. Copak o čtených zkouškách to ještě šlo, to se sedělo okolo kamen. Ale když se pak přišlo na jeviště, šlo to v pravém slova smyslu do tuhého. Zkoušelo se v kožích, a v nejteplejších botách, jaké kdo sehnal, do blikavého světla zkouškové žárovky rudě svítily zmrzlé nosy a při každém slově valila se od úst mračna páry. Ale zkoušelo se. Byli jsme rozhodnutí, že do tří neděl musí tato hra spatřit světlo světa na našem jevišti. Ale čím dále jsme zkoušeli, tím více jsme poznávali obtížnost komedie, složitost jejích charakterů, při každé zkoušce jsme objevovali nové a nové neznámé pevniny, jež bylo nutno teprve probadat, vždy znovu jsme našli odstíny, kterým jsme zprvu dobře nerozuměli a které jsme teprve později po delším rozvážení a po případě hádkách a debatách pochopili. A najednou bylo nad slunce jasnější, že to za tři neděle neuděláme. Strhla se z toho ovšem hádka, jedni to chtěli odehrát, abychom neztráceli termín, druhí zase tvrdili, že tato hra si zaslouží dlouhé a pečlivé přípravy a že by bylo škoda ji odbýt. Zvítězili a tak se získalo nových čtrnáct dní.

Venku mezitím sice nastala obleva, mrazy polevily, ale v divadle byla zima pořád. Promrzlé stěny začaly vydechovat svou mraznou strnulost, a tu pak není možno se divit, že špatným přízvukem oplývala příkladně věta: „... a horko, horko nebývalé“. Ale zkoušelo se dál. Postavy začaly dostávat pevnější obrysy, jevištní situace se vyjasňovaly, tu i tam se již objevil potřebný spád, dynamika a tempo, — zkrátka začalo se klubat představení.

Ale ty pravé starosti teprve nastávaly. Scéna, nábytek, rekvisity, osvětlení, kostymy a sta a sta různých věcí, které jsou potřebné k divadlu, které sice divák bere na vědomí jako samozřejmé, ale o nichž nemá ani tušení, jak se těžko po-řizují a dávají dohromady. Klubalo se tedy představení, klubalo, až se vyklubalo. Jak to dopadlo a zda jsme se „strefili“, těžko říci, ale všichni jsme měli pocit, že jsme poctivě zmožili kus práce. A byli jsme na to hrdí, neboť úspěch tady byl.

Pak však přišlo tak trochu rozčarování.

Přihlásili jsme se totiž s Nezbedným bakalářem do soutěže na XI. Jiráskův Hronov. A aby soutěžní představení dopadlo co nejlépe, začali jsme svůj dřívější výtvar pitvat. Nechtějte ani vědět kolik chyb a nedostatků jsme na práci, s kterou jsme původně byli spokojeni, našli. Přišly korektury v obsazení, nově pořízeny scény, zbrusu nové rekvizity, opravy ve světlech a zkoušelo se nových čtrnáct dní. Poznali jsme totiž, že věc, kterou jsme měli za hotovou, nebyla hotova ani zdaleka, a že je vždy co opravovat.

Přišlo soutěžní představení a přijela jury. My jsme hráli a jury bodovala. Poznámávala si klady i zápory naší práce. Jak to nakonec na body přesně dopadlo, nevíme. Víme jen, že jsme byli uznáni za schopny účastnit se XI. Jiráskova Hronova. To nám zatím stačí.

Ale ne na dlouho. Nezapomínáme, že do té doby zbývá ještě trochu času a že nám na Jiráskově Hronovou záleží. Jaromír Matějovský.

VELIM

žitná káva

DANA

Záložna „U Musea“ v Praze XII., Schwerinova 9,
poskytuje zápůjčky všeho druhu státním i veřejným zaměstnancům.

Lombard cenných papírů - třídní loterie.

Vklady úročí co nejvýhodněji a provádí všechny záloženské obchody

NA PALABU LZE SE SPOLEHNOUTI

PALABA

známé baterie
a svítilny

PALABA

výkonné a trvanlivé
akumulátory

PALABA

radiové součástky pro
průmysl i amatéry

PÁLA akc. spol., **SLANÝ**

ELEKTRINOU vaříme

- LEVNĚ
- ÚSPORNĚ
- ČISTĚ
- RYCHLE
- BEZ DOHLEDU
- BEZPEČNĚ

VYUŽIJTE

**výhodných bytových
a zemědělských sazeb!**

**VÝCHODOČESKÁ ELEKTRÁRNA
A. S. V HRADCI KRÁLOVÉ.**

Ředitelství v Hradci Králové, nádražní ul. č. 98.
Telefon 5, 107, 257.

Okresní správy v Hradci Králové,
v Hořicích, v Náchodě, v Rychnově,
v Jičíně, v Železném Brodě
porádí vám ve všech otázkách užití
elektriny a podají vám nabídky.

ZVUKOVÉ

efekty

které potřebuje
každé divadlo

Na deskách

ULTRAPHON

Podrobný seznam zdarma v každé
gramofonové prodejně.

V pátek dne 15. srpna 1941

Divadlo Malostranské besedy, Praha III.

Bohatý chudák

Komedie o třech jednáních.

Napsal Jiří Verner. Režisér František Smažík. Výprava Karel Vraný.

OSOBY:

Prokop Hartych	Bedřich Šlapák
Berty Zappe	Karel Freytag
Jindřiška Zappeová	Vilma Mitterwaldová
Josef Tolens	Josef Slánský
Marie Renerová	Blažena Vernerová
Jan Richtera	Bohuš Lier
Inž. Kučera	Karel Barnáš
Inž. Kříž	František Smažík
Gustav, šofér	Jaroslav Junek
Listonoš	Karel Vraný

První a druhé jednání v pracovně šéfa farmaceutické továrny. Druhé jednání za čtyři týdny po jednání prvním, a řetí jednání téhož dne večer v bytě Prokopově.

Představení řídí Jaroslav Junek. Po druhém jednání delší přestávka.

Naše soutěžní představení Bohatého chudáka

Letošního roku po prvé účastnilo se divadlo Malostranské Besedy soutěže pro Jiráskův Hronov. S pevným rozhodnutím samozřejmě byla spojena otázka vhodného výběru hry. Nebylo třeba dlouho uvažovat. Od roku 1939 je členem besedního souboru dramatik Jiří Verner, jehož Bohatý chudák dobyl rozhodného úspěchu na scéně Městského divadla pražského právě v době vypsání hronovské soutěže.

Ředitelství divadla bez námitek svolilo, abychom nastudovali pro tuto soutěž hru, jím současně v repertoiru dávanou. Tato skutečnost měla své výhody i nevýhody. Jak se bohudík ukázalo, dobré stránky převýšily stinné. Výhodou pro nás bylo, že jsme měli před sebou vzorné režijní pojetí, náležité scénování a vybroušené, hodnotné herecké výkony. Největší výhodou však zůstala možnost spolupráce a porad s autorem, který mohl osobně vysvětlit a sám jako výborný herec dokonce naznačit svoji představu správné interpretace postav, které příběh na jevišti předvádí. Nevýhody svého rozhodnutí jsme se zdarem překonali. Našemu představení totiž hrozilo nebezpečí, že bude srovnáváno s představením renomované činoherní pražské scény a mohly zjevně vystoupit nedostatky malého prostoru a jednodušší výpravy besedního jeviště a mohly se ukázat příliš patrnými rozdíly mezi uměleckými hereckými výkony a pilí a snahou amatérskou. Vždyť obsazení Vinohradského divadla bylo prvotřídní: Halová, Rosůlková, Vrbský, Veverka, Kovařík a Štrnad.

Při návštěvě Vernerovy dramatisace Tolstojovy Anny Kareniny 30. listopadu 1940 napsal do naší pamětní knihy šéfrežisér Městských divadel pražských Bohuš Stejskal slova: Bez odvahy není činu! A tak pamětliví tohoto hesla odvážili se ochotníci Malostranské besedy měřit své síly nejen s ochotníky Protektorátu, ale i s profesionály — alespoň před těmi ze svého obecnství, kteří vinohradské provedení viděli. Podle rozhodnutí soutěžní poroty vyšlo divadlo Malostranské besedy ze soutěže s ochotníky čestně. Tvzení, že by i obstálo ve srovnání s provedením Vinohradských, bylo by nerozumné a nepravdivé. Naproti tomu prohlášení, že jsme je v ničem nechtěli napodobit, ba že jsme vědomě a neuprosně potlačili třeba i neúmyslné shodnosti hlasové interpretace, je spravedlivé a pravdivé.

Režisér Gabriel Hart v intencích autorovy předmluvy, uveřejněné v našem soukromém tisku „Malostranská beseda k XI. Jiráskovu Hronovu“, který bude zdarma rozdán všem návštěvníkům našeho hronovského představení, rozehrál Vernerovu komedii z veselé nálady počátku I. jednání do vážného ovzduší konce III. jednání. My, vynecháním příkomičtělých episodní postavy Lásky a obsazením Bertyho proti Veverkovu podání vážnějším představitelem, zaměřili jsme hru hned od počátku do chmurnějšího teploty, aby tím citelněji prostoupila jeviště vstupem Hartychovým utěšená nálada.

Náš Hartych je nenápadnější, Jindřiška ostřejší, profesor Richtera jednodušší a Tolens tvrdší. V textu provedli jsme za souhlasu autora několik nenápadných škrtů a úprav, abychom myšlenkou a náladou hry zásadně neotřáslí, ale vyhověli vážnějšímu pojetí hlavně počátku komedie, diktované i dnešním složením hereckého souboru a jeho možnostmi.

Také inscenačně museli jsme se odklonit od provedení Městského divadla. Postrádáme rozlehlost hrací plochy a proto jsme postavili v obou dekoračních stavebách prostředí intimnější, teplejší a lidsky dýchatelnější. Tím je samozřejmě

dáno i méně efektní rozestavení osob a přirozenější, malá pohyblivost jednajících osob, odpozorovaná v opravdovém denním životě.

Uvésti na scénu hru dlouholetého kamaráda je pro režiséra radostnou prací. Nastudovat i sehrát dílo, napsané členem souboru, je pro všechny zúčastněné milou námahou. Probojovat se touto hrou soutěží a sehrát ji na ochotnickém festivalu v hronovském Jiráskově divadle, je cenným úspěchem, který zůstane pro divadlo Malostranské besedy závazkem k dalšímu uměleckému růstu.

František Smažík.

Kostymy, masky, národní kroje

půjčuje velmi levně divadelní závod

Aža Huňková,

Praha I., Ovocný trh č. 17.

Telefon číslo 374-74.

Sbírka moderních námětů „OKNO DO SVĚTA“

Týdně za K 2.50

přináší na 60 stránkách bohatě ilustrovaného svazku vždy jedno hlavní téma (na př. Petrolej, Kaučuk, Vitamíny, Válka ve vzduchu, Válka na moři, Japonsko, Suez, Gibraltar, Hollywood, Mikroskop atd.), o kterém se dozvíte snadno srozumitelným slohem vše nejpodstatnější. Dále obsahuje každé číslo Okna do světa řadu drobných zpráv z různých oborů, minutovou detektivku, matematické hříčky, křížovku, soutěž pro předplatitele, zvláštní rubriku »Číslo, z nichž je složen svět, humor a pod.

Obdržíte u knihkupců, v prodejnách časopisů neb přímo v administraci ORBIS, PRAHA XII., Schwerinova 62 n.

TOPIČOVY KNIHY ČESKÝCH OSUDŮ

MDr. Jan Theobald Held:

DOPISY BRATROVI A JINÝM

Upravil Jindřich Květ. Závan doby, kterou Jiráskovo pero tak mistrně vylíčko. Jistě mnoho čtenářů F. L. Věka bude zvědav na to, jaký byl ve skutečnosti MDr. Jan Th. Held, jehož román lásky tak zaujal. — 232 stran, četné obrazové přílohy, K 32.—, vázané 42.—, v polokůži K 57.—.

DENÍK JANA EVANGELISTY KYPTY

Upravil Bohuslav Pernica. Ze stránek těchto dojemných zápisků rýsuje se Jan Evang. Kypta jako patron učitelského stavu. — 192 stran K 25.—, váz. 35.—, v polokůži 50.—.

ŽIVOTNÍ ROMÁN FR. JAROSL. ČECHA

Uspořádal Ferd. Strejček. Korespondenční česká literatura má málo tak krásných kapitol jako je kapitola dopisů otce Svatopluka Čecha a jeho matky Kláry. — 202 stran, 17 obrazových příloh, K 29.—, váz. 44.—, v polokůži 54.—.

Dodá Váš knihkupec Topičova edice, Praha XII., Poznaňská ul. 56.

Štědrý vzorek **Rychlíku,**

prášku na plotny do-
stanete **z d a r m a .**
Jen si o něj napište!

Rychlík, Praha VIII,
Heidelova 11.

Ilustrované spisy Mistra Aloise Jiráka
vydává nakladatelství

ŠOLC A ŠIMÁČEK,
společnost s r. o.
PRAHA II., SPÁLENÁ UL. 27.

K dostání u všech knihkupců.

Látky dámské a pánské v nejlevnějších cenách
a velkém výběru nabízí nejstarší obchodní dům **ST. KYNZL**
V PRAZE I., Staroměstské náměstí. - 3 obchody - Založeno 1876 - Tel. 203-10, 267-08.

F. B. BATOVEC, Vzorné papírnictví - Tiskárna - Litografie - Plnicí pera.
PRAHA I., Národní tř. 39. Telefon číslo 201-92, 201-94.

Karel Minařík,

velkoobchod jižním ovocem a zeleninou

Praha II., Bolzanova ul. 3.
Telefonní centrála 344-63.

V sobotu dne 16. srpna večer

V neděli 17. srpna odpoledne

Spolek divadelních ochotníků z Kyjova

Maryša

Drama v pěti jednáních s proměnou. Napsali Alois a Vilém Mrštíkovi.

Režie dr. Lad. Dlouhý. Výprava prof. Vl. Hofman a Arn. Polášek.

OSOBY:

Lízal, sedlák	Bohuš Kreidl
Lízalka, jeho žena	Berta Zahradková
Maryša, jejich dcera	Irča Sajdlová
Rozára, jejich služka	Em. Rešková
Vávra, mlynář	Fr. Vinca
Francek, rekrut	Franta Žák
Horačka, jeho matka	Š. Maňasová
Strouhalka, Maryšina teta	Růžena Konečná
Strouhal, její muž	Ant. Kunc
Maryšina babička	Vlasta Bustová
Hospodský, Franckův poručník	Jar. Hejna
Hospodská	R. Konečná
Pavel, řeznický tovaryš	Cyril Dufek
Hrdlička, obecní sluha	Pavel Sekla
Soudní sluha	Pavel Sekla
Bušek } sousedé	O. Kyslinger
Franěk }	VI. Kocián
Vojtěna	A. Křížová
Rozsívalka, nádenice	J. Rösslová
Hrdličková	Š. Maňasová
Křištofl, nádeník	VI. Kocián

Spoluúčinkují chlapci z Mistrína (rekruti). Místo děje: moravská dědina Mistrín. Třetí jednání o dvě léta později než první. Původní moravské kroje.

Funkce ochotnického režiséra v malém provinčním pětitisícovém městě, které má pět divadelních spolků, je skromnější a daleko obtížnější, než práce „velkého režiséra“, jenž má k dispozici herce se známým tvůrčím standardem a početný pomocný personál. Venkovský režisér si dělá téměř všechno sám, stále hledá a vlastně stále začíná s novými herci a na nových základech. Podaří-li se mu něco, úspěch je o to větší a radostnější. Zažije ovšem hodně zklamání, přejde-li mu herec, jež našel a „udělal“, k jiné skupině. „Lanaření“ není jen sportovní zvyklostí. Ovšemže není škoda těchto nespolehlivých „tažných ptáků“, z takových primadon nevyrostou nikdy nic pořádného.

Také kyjovská Maryša rostla v nepříznivém prostředí, prezírána konkurenčními skupinami, velmi těžce. Převzali jsme spolek ve vážné krizi programní i hmotné. Neměli jsme téměř herců. Opereta příchodem činohry odešla. Na štěstí jsme měli k dispozici pokusnou studentskou scénu, kterou jsme si vyzkoušeli ve veselé hře Klicperově a v psychologické hře Šrámkově. Byli tu ještě starší herci, bývalí členové našeho SDO. z prvního velkého období, kteří nenáleželi k žádné skupině, vyhrazující si svobodné hostování čas od času na té či oné scéně.

Protože režie jest také (a především) styl, bylo třeba obsazovat role vzhledem k režijnímu záměru. Slovácký povahový typ je tvrdší, přímočařejší, než jak jej vidí poněkud upravující město. Je zřejmé a pochopitelné, že režisér, žijící ve známém prostředí, bude se snažit, aby ve své hře podal tuto jeho odlišnou výraznou „místní barvu“ a krajový charakter pokud možno realisticky, zvláště když jde o drama veristické. Měl Maryšu, která přes své mládí už mu dorostla k bohaté citové roli, měl Lízala, s kterým se chtěl chlubit a který mu splňoval všechny předpoklady, jež jsou otázkou tohoto otce-rozeklance, rozkolísaného mezi láskou k penězům a dceři, k tomu ještě selsky furiantského, měl svého Vávru, řečnou Lízalku, jemnou ironickou Strouhalku... ale neměl ostatní, čeho je třeba, aby jeho divadlo bylo vyrovnaným představením. Konečně se Maryša rozjela: zkoušeli jsme individuálními zkouškami doma a jevištními společnými zkouškami po dva měsíce čtyřikrát týdně po třech hodinách v radostné a opravdové vůli dobře hrát a dobýt si cti zájezdu do Hronova.

Věděli jsme, že naše komorní scéna, vhodná pro konverzačky, třebas dokonale vypravená, naprosto nestačí, aby se na ní mohl rozvinout život na dědině v celé šíři s kompary, rekruty a lidem. Požádali jsme sokolskou jednotu, také člena ÚMDOČ., aby nám půjčila jeviště, které mělo nutnou hloubku a šířku. Nedostali jsme je. Byl to pro nás nepřekonatelný handicap. Rekruti se nemohli rozvinout jak měli, nastupovali zvolně, po jednom a bokem, formující se v útvar teprve na scéně a odcházející ještě s většími nesnázemi do zcela úzké uličky, plné připravených dekorací. Dopadlo-li to slušně, byl to skutečný úspěch.

Režisér pokládal za nutné ověřit si nosnost svého pojetí přímo v nějaké slovácké obci. Byl zvědav, jak bude působit řeč, herci a hra dokonce velmi známá, byť v staré a cizí vypůjčené „domácí“ výpravě. Skryt mezi diváky, poslouchal pozorně poznámky lidí, kritizujících gesta, úpravu kroje a šátků, někde trochu městský výraz řeči. To bylo v neděli. Do pátku, kdy měla přijet komise, mělo být všechno hotovo.

Hra byla vypravena jednotně mistřínskými kroji. Nejsou to typické kyjovské kroje, jak je znáte a jak je jistě očekáváte! Uvědomte si, že u nás každá z přílehlých obcí má svůj odlišný svérázný kroj, jehož původní prvky si žárlivě a sebevědomě střeží. Protože naši rekruti jsou skuteční selští chlapci z Mistřína, je naše „Maryša“ oblečena mistřínsky. Je škoda, že vám nemůžeme ukázat šardický kroj, který je z kyjovských krojů nejokázalejší.

To by bylo asi všecko, co by chtěl režisér poznamenat ke své Maryši. Je snad zcela jiná, než jak jste na ni zvyklí, ale má zato barvu svého prostředí, nefalšovanou a neupravovanou, a vitalitu zcela blízkou té, kterou byste viděli, kdybyste žili mezi námi. Přejeme si jen, abyste byli s námi spokojeni. Dosáhne-li toho, budeme šťastni. Buďte nám v Čechách hodně zdraví!

Dr. Ladislav Dlouhý.

Vzpomeňte si na kteroukoliv divadelní hru

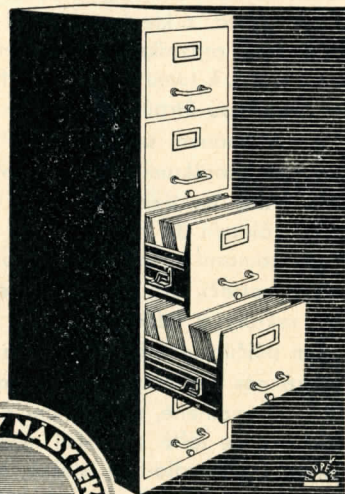
kdekoliv vydanou, veselohru, drama, lidovou hru, operetu

VŠECHNY MÁME NA SKLADĚ

a vyřídíme Vaši objednávku o b r a t e m .

Knihkupectví A. Neuberť v Praze, Hybernská 12.

**OCELOVÉ
REGISTRATURY**

ING. O. PODHAJSKÝ A. S. PRAHA

HOTIVAR

Ztraceného bohatství možno

nabýti znovu pílí a šetrností,

ztraceného vědění studiem,

ztraceného zdraví střídmostí

a léčbou -

ztracený čas, ztracen jest

navždy...

V neděli dne 17. srpna večer

„Malé divadlo“ spolek pro postavení lidového divadla v Hostivaři

JAN DRDA:

Jakož i my odpouštíme...

Hra o třech dějstvích. Režie Jiří Dimitrij. Pomocná režie V. Škoda.
Masky Karel Vít. Světlo J. Vačlena.

OSOBY:

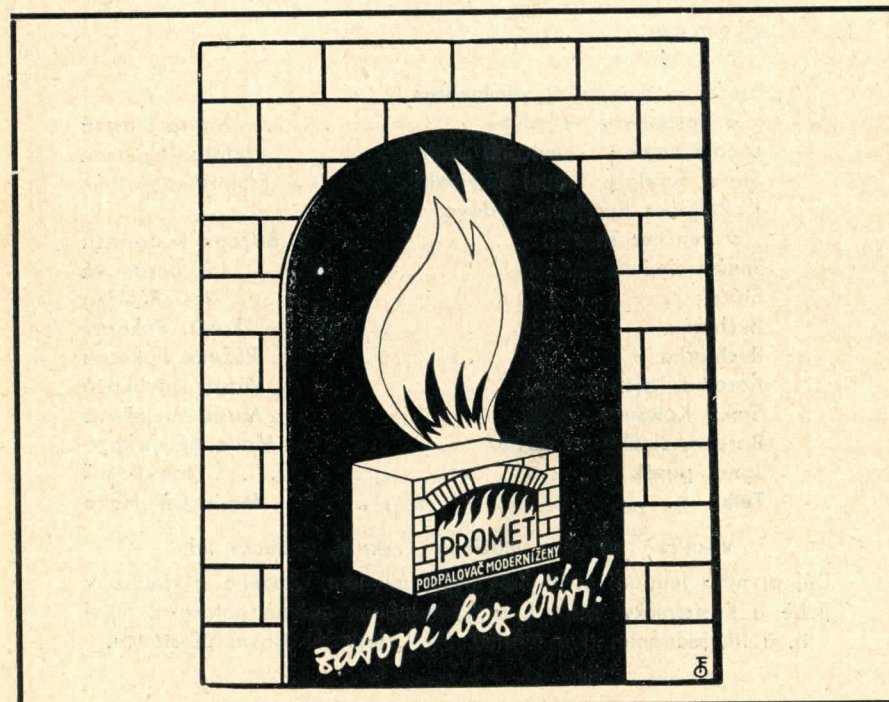
Pacient Vlček, havíř	J. Šourek
Pacient Šouna, zedník	O. Marat
Pacient Marhoul, krejčí	K. Vít
Pacient Barták, montér	J. Stárek
Otazník, neznámý pacient	K. Krákora
Ošetřovatelka	M. Kratochvílová
Primář	F. Nikl
Sekundář	B. Černohouz
I. zřízenec	O. Ledvína
II. zřízenec	K. Bursík
Marta Skalová	A. Sedlmayerová
Ing. Karel Skala	J. Dimitrij
Havířský dědek	J. Jonák
Havíř Hampl	K. Bursík
Havíř Mařík	J. Kačírek
Havíř Burian	B. Černohouz

Jakož i my odpouštíme

Jan Drda, mladý literát, rodák z Příbramě, přiznal ve své divadelní prvotině „Jakož i my odpouštíme . . .“, že má kořeny v rodné příbramské hornické zemi, kraji těžké práce a boje o skývu chleba. Mezi lidmi z podzemí se narodil, mezi nimi rostl a ještě dnes se k nim vrací, žije s nimi, má je rád. Všecky. Jen proto mohl o nich napsat prostou, avšak působivou a silnou hru.

Hostivař, pracující předměstí Velké Prahy, s komíny továren, jež píší na nebi kouřové klikyháky, má s hornickou Příbramí mnoho společných znaků: i zde proudí davy s mozolnými pažemi na ranní, noční nebo večerní směny do svých závodů. Místo hornickými kahanci, roztínají noční tmu ztichlých cest zatemněnými svítilnami. Lidé práce tu hrají, zpívají a hrají divadlo. V Drdově hře „Jakož i my odpouštíme . . .“ snad ani nehrají, to žijí, představují sami sebe, prosté lidi, kteří se sešli jako pacienti v nemocniční světnici, aby léčili polámaná žebra a ruce, jak je práce poznamenala. Tak poznamenává práce nejen horníky, zedníky; je — pacienty ve hře „Jakož i my odpouštíme . . .“ — už také kdysi, včera, loni, dnes poznamenávala. Proto se zdá, že nehrají divadlo. Prožívají své dnešní nebo včerejší bolesti, cítí bolesti svých kamarádů, ke kterým se práce zachovala nejtvrději, protože jim vzala život, který chtěli žít pro své rodiny, syny, bratry, ženy a matky. Nechtějí soudit, aby nebyli souzeni, a prosí: „Jakož i my odpouštíme . . . i nám budiž odpuštěno“.

J. D.

V úterý dne 19. srpna 1941

Divadelní spolek „Kolár“ z Mladé Boleslavi

GABRIELA PREISSOVÁ:

Její pastorkyňa

Drama z venkovského života moravského o třech jednáních.
Režie prof. Josef Kožený. Výprava Antonín Havlík.

OSOBY:

Stařenka Buryjovka, výminkářka a hospodyně ve mlýně	Marta Šťastná
Laca Klemeň } nevlastní bratři,	Ladislav Neuman
Štěva Buryja } vnuci Buryjovky	František Vlastník
Kostelníčka Buryjovka, vdova, stařenčina snacha	Božena Rudolfová
Jenůfa, její pastorkyňa	Jar. Beranová
Stárek	Jos. Růžička
Rychtář	Frant. Pokorný
Rychtářka	Růžena Pokorná
Karolka, jejich dcera	Vlasta Havlíková
Selka Kolušina	Marie Mlejnková
Barena, služka ze mlýna	Marie Kejkličková
Jano, pasák	Jar. Beneš
Tetka	Marie Chlumová

Vesnická děvčata, muzikanti, rekruti, vesnický lid.

Děj prvního jednání před Buryjovým mlýnem, druhého a třetího v jizbě u Kostelníčky. Mezi I. a II. jednáním uplyne půl roku, mezi II. a III. jednáním dva měsíce. Po I. jednání hlavní přestávka.

Preissově Její pastorkyňa

Při výběru hry pro letošní hronovskou soutěž obrátili jsme se vědomě k bohaté naší dramatické literatuře domácí s náměty lidovými. Na rozdíl od Dykova Dona Quijota a Čapkových RUR, jež jsme provedli o VIII. a IX. Jiráskově Hronově, směřovali jsme po loňském snažení o uvedení Maryši zase ke hře, vyvážené z bohatých zdrojů života českého lidu, abychom tak mohli ukázat na jevišti nejen typické folkloristické motivy, ale abychom dali svým členům příležitost k tvorbě výrazných a nám blízkých charakterových typů a obecnostu abychom zdůraznili sílu duchovního života národa v minulosti.

„Její pastorkyňa“, proti Maryše méně hraná, zaujala nás jako typický příklad lidové realistické hry, zasazené do malebného rámce vesničky na moravském Slovácku s jeho hýřivě barevnými kroji, prostým lidovým popěvkem a tancem proto, že je to skutečná jevištní balada mohutné účinnosti. Má její hlavní znaky: hutnou, úsečnou řeč, chmurný děj a také charakteristickou slovanskou víru v očisťující moc utrpení, jímž se vinník může vykoupiti z viny i sebe větší; ta je patrna zvláště ze zdařilé povahokresby obou ženských rolí: pyšné, panovačné a tvrdé Kostelníčky, která pro lásku ke své svěřence a z pyšné hrdosti na svou čest se odhodlá k největší oběti i krutosti, a prosté venkovské Jenůfy, která zhřeší láskou, ale mateřstvím a pokorou se z hříchu vykoupí a dospívá k poznání pravé lásky, „té větší, pro celý život, co sám Pán Bůh je s ní spokojen“.

Při prvních zkouškách jsme se setkávali s obtížemi, zdánlivě nepřekonatelnými, ale brzy jsme mluvili slováckým nářečím i mimo zkoušky a také hra působila na nás stále mohutněji, stále více jsme si ověřovali, kolik životní pravdy je v ní skryto.

Z kritik „Její pastorkyňa“ o její premiéře na ND. v Praze v listopadu 1890 jsme věděli, jak hra už tehdy zapůsobila vypjatou dramatičností děje i výbušným temperamentem mladých vesnických lidí ze Slovácka, ale jak na druhé straně nechybělo hlasů, odmítajících zanášení nářečí do divadla, v čemž bylo tehdy spatřováno nebezpečí pro spisovný jazyk. To a vědomí, že jazykoví a divadelní odborníci mají jisté výhrady k autorčině textu a zvláště jeho pozdějším úpravám, nás přivedlo nejprve k jazykové stránce hry. Její studium nás přimělo k zásadnímu řešení otázky nářečí v dramatu, které autorka jen kuse naznačila. Poněvadž časovým vývojem se ukázaly zbytečnými obavy před prvky nářečnickými, které se naopak staly u mnohých jiných her a literárních děl vůbec účinným prostředkem k zvýšení a podtržení krajového koloritu, snažili jsme se upravit celý text v nářečí, jež se nám stalo důležitým tvárným prostředkem inscenace. Než neulpěli jsme jen na tom. Všimli jsme si i melodičnosti a spádu mluveného nářečí, jež jsme se snažili uplatnit zejména ke zvýraznění baladické úsečnosti mluvy. Tím jsme ovšem dosti značně zasáhli do autorčina textu po stránce mluvní, ale jsme přesvědčení, že jsme při tom nepřekročili mez režisérových práv a hlavně — autorce jsme tím neublížili. Členům svého souboru jsme touto úpravou textu sice značně ztížili studium rolí a jich provedení, ale dosáhli jsme tím zase naopak úplného oproštění od běžných zvyklostí herecké dikce a tím jsme měli možnost zdůraznit víc přednesem melodickou krásu nářečí i baladickou úsečnost a dějovou chmurnost hry, při níž jsme očistný motiv slovanského vykoupení z viny položili za motiv ústřední.

Když po přihlášení hry přišel velký úspěch nového Talichova nastudování Janáčkovy stejnojmenné opery a nové úspěchy zahraniční, viděli jsme, že naše přesvědčení, že dílo G. Preissové do celonárodní hronovské soutěže náleží, bylo oprávněné. Vždyť se stalo přímou inspirací a téměř bez úprav, jen s nutnými zkracovacími škrti, i libretem našemu velkému hudebnímu skladateli L. Janáčkoví.

Mohutný dramatický účín ovlivnil i výpravu hry, která zvláště v prvním jednání zdůrazňuje příští tragiku děje, zatím co ve slovácké světlici jsme ji zeslabili lidovými zdobnými prvky folkloru jako protiváhou. V tomto rámci se uplatnily také právě slovácké kroje, tanečky a popěvky, poslední podle vzoru opery. Přípravy byly radostnou prací v jednotném úsilí vzdát hold kráse „země milované“ a přinést od nás, ze severu Čech, kytičku krásných moravských květů k rovu velkého Mistra a buditele národního uvědomení, jehož světlá památka se stala podnětem istmického zápolení českého ochotnictva. Touha po vítězství v něm přivádí nás po třetí do Hronova, kam se již opravdu upřímně těšíme.

Prof. Josef Kožený.

CLARAX

pomáhá šetřit mýdlem!

CLARAX ušetří mnoho mýdla, které jinak přichází jako vápenaté mýdlo nazmar. Sraženina, utvořená během 30 minut ve vodě na praní, nasvědčuje, že CLARAX vodu změkčil. Namočíte-li ještě prádlo také před praním v roztoku CLARAXU, uvolní a rozpustí se nejhrubší špína a i tím ušetříte mýdla.

Schicht CLARAX
PRACÍ A NAMÁČECÍ SODA

Prodej: „VITA“ spol. s r. o., Praha

Pohlívej dům na Můstku

přináší Vám stále vše pro Vaši krásu. Jeho odd. trvalé ondulace provede Vám nejdokonalejší a nejkrásnější účes.
Barvení vlasů na nejpřirozenější odstíny.

Textilie a módní zboží **Fröhlich & Aschermann,**
Praha II., Václavské nám. č. 11.

Při návštěvě Prahy doporučujeme jako nejvýhodnější nákupní pramen firmu **HANA ŠPILLAROVÁ,**
tovární sklad prvotřídních výrobků stříbrných a alpakových
Václavské náměstí, Palác „Fénix“. - Telefon číslo 236-29. **P r a h a II.,**

Spolek „Záchrana“ v roce 1940.

Na valné hromadě, konané dne 23. III. 1941, bylo konstatováno, že spolek proti očekávání zaznamenává vzrůst přístupu nového členstva (5000 členství). Vyplaceno bylo na úmrtních podporách vdovám a dětem v uplynulém roce K 785.380.—, kdežto od založení spolku ve 2.334 případech již K 14.185.170.—. Na mimořádných podporách z různých podpůrných fondů vyplaceno bylo již celkem K 130.241'60. Hodnota úmrtních podpor žijících členů k dnešku reprezentuje peněz na 32 mil. K, kdežto konečná hodnota těchto podpor částku na 50 mil. K a je zajištěna rezervním fondem přes 13 mil. K, podloženým stát. cen. papíry, hotovostmi a hodnotou nemovitostí v ceně přes 30 mil. K. ● Již přes 8.000 rodin bylo resp. je zúčastněno na členství tohoto spolku, který zaručuje za nepatrnou denní úsporu 26 až 170 h po 25 let výplatu úmrtních podpor od 1.100 až do 43.800 K v jednotlivém případě podle toho, jak se kdo mlád do spolku přihlásil, jak byl dlouho členem a platil-li si členství 1/3, 1/2, 1/1, 2/1, 3/1. Spolek byl založen před 35 lety českými kupci, zástupci a obch. zaměstnanci, chránil se vždy úzkostlivě politických vlivů a dodnes veškeré funkce jsou čestné. ● Přihlaste se také do jeho řad. Spolek „Záchrana“ v Praze II., Národní třída č. 20 n. Tel. 380-85. Vyžádejte si prospekt.

Báňská a hutní společnost

Doly a koksovny v ostravském revíru
Drátovna, hřebíkárna, řetězárna a výroba svářecích elektrod ve Vamberku
Mostárna „Karlova huť“ v Liskovci u Frýdku
Továrna na drátěné a plechové zboží ve Vilémově
Továrna na izolace všeho druhu v Kolíně

Generální ředitelství: Praha II., Lazarská 7. Telefon 39241

OCHOTNICKÝM SPOLKŮM!

Ústřední Matice divadelního ochotnictva českého
zařídí a vymaluje jeviště – dekorace v místě sídla spolku
odborný dekorační závod

Emil Donda, divadelní malíř
Praha XII., Jičínská 5.

Pro členy Ů.M.D.O.Č. sleva!

Triola

akciová továrna
na prádlo
Praha VIII., Drahobejlova 29

Ve čtvrtek dne 21. srpna 1941

Spolek divadelních ochotníků z Pardubic

MIROSLAV RUTTE:

Zamilovaní přátelé

Lyrická komedie ve 3 jednáních s dohrou.

Režie Dr. Kamil Jírek. Výprava Ladislav Vele. Hudba Jiří Kolařík.
Hudební spolupráce Ing. Jan Jansa se členy orchestru „Explosie“
a Frant. Voves s členkami „Suka“. Reprodukovaný zvuk Frant. Koten.

OSOBY:

Markýza	Milada Soukupová
Rytíř	Josef Janský
Hrabě	Břetislav Myslík
Lisseta	Marie Janoušková
Lubin	Vojtěch Zákravský
Hortensius	Bohumil Kupa
Labrie	Josef Škoda
Režisér	Kamil Jírek
Oponář	Ladislav Mitlöhner

Jestliže se ve spojitosti s praautorem „Zamilovaných přátel“ Pierrem de Marivaux mluví o rokokové hravosti, nesetřel jejich český básník, Miroslav Rutte, ani jediného prášku z pelu, jenž se tolik podobá pudru na ramenou krásných žen v krinolinách, Naopak, je-li to u Marivauxa vůbec možno, ještě jej tam s poeticky citlivou úměrností přidal tím, že Marivauxovu hovorovou prózu tlumočil prózou rýmovanou, která pastelově podtrhla lyričnost těch tří jednání. — Chtěl jsem poslední větu zakončit slovem dramatu, ale to bych nemluvil přesně. „Zamilovaní přátelé“ nejsou dramatem v obvyklém smyslu toho slova. Drama, a ostatně přamálo zauzlení, ale o to delikátnější odehrává se uvnitř, pod tím, co na jevišti vidíme. Pro diváka je z toho jakási obtíž, protože si příliš uvědomí, že se mu s jevištěm podává po lopatě, ale překoná to brzy a pochopí, že v ději běží o scénickou hříčku básníka, jehož silou byla psychologie lásky a dívčího srdce. Pochopí také to, že jde o psychologii hravou, zbavenou rozumářského analysování, o takovou psychologii lásky, která později našla svého pokračovatele v Alfredovi de Musset, básníkovi lahodného koncertu „o čem sní mladá dívky“ blahé paměti.

Z takových předpokladů vycházela i pardubická režie Rutteho „Zamilovaných přátel“. Z předpokladu, že běží o lyrickou báseň nejprve, a z předpokladu, že běží o vnitřní drama za druhé. Jistota, že tak básnický analyzovat (jaké je to v této spojitosti hrubé a studené slovo!) lásku neumí náš věk posedlosti rozumem, vedla k tomu, co divákovi nejdříve padne do oka, k výpravě scénické a kostymní, která v pojetí pardubických se stává nejen rámcem, ale hlavně umělecky součinným faktorem, jehož úkolem je navodit atmosféru doby a prostředí, v jakém jediné se „Zamilovaní přátelé“ mohli odehrát. Bohatá a hmotná barokní křivka už jen podepírá sloupy stavbu nepoměrně křehčí, zjemnělou a provoněnou. Kostymy nechtějí být historické, třeba zachovávaly linii střihu své doby, mnohem spíše jim jde o to, aby dotvářely svého nositele a aby mu pomáhaly v jeho neviděné scénické akci.

Herecky si režie také uvědomovala, že hlavní důraz nebude moci položit na situace, jejichž obrysy splývají tu všude se slovy, ale mnohem spíše právě na ta slova. Učinil tak už Miroslav Rutte, když Marivauxova slova povýšil tím, že jim neváhal hledat bratříčky rýmy, aby zdůraznil závažnost jejich křehkosti. Pardubická režie, pochopila-li „Zamilované přátele“ dobře, nemohla nejit v jeho kročejích.

Ale je tu ještě jedno, na co třeba upozornit napřed, protože jsme viděli, že se dost dobře nepochopilo. Je to konec komedie a její epilog. Nechápe-li jej divák dosti citlivě, je to proto, že se na „Zamilované přátele“ ne zcela správně dívá jako na obvyklou divadelní hru, kde účín závisí na dramatické situaci. Potom ovšem divákovi ujde Ruttův přechod jinak, přechod z času do času, hluboký vtíp o maskách lidí z dob, začínající přízračně slovem opereta a měnící se v epilogu až v tragickou visí uplývání a smrti. I chtělo se mi upozornit, aby se snad poslání „Zamilovaných přátel“ nevidělo v obratném a poetickém Ruttově přepisu té rokokové zábavičky, zatím co by vám ušlo tragické gesto českého básníka, na kterého se jenom omylem zapomíná, když se hovoří o básnících hrůzy z času.

Zd. Vavřík.

V sobotu dne 23. srpna 1941

Divadelní spolek „Vojan“ na Mělníku

D y k ů v M ě l n í k – J i r á s k o v u H r o n o v u !

VIKTOR DYK:

Ondřej a drak

Hra o pěti dějstvích s prologem. Hudba Jan Seehák. Režie Jan Valenta a J. Čumpelík. Dirigent K. Lípa. Scéna R. Pulkrábek.

OSOBY:

Ondra	Z. Procházka
Kamarád	K. Špaček
Váša Pazourek	V. Žižka
Madlenin dědeček	J. Gall
Ferda	M. Kneifl
Franta	J. Nezbeda
Kantor	B. Navrátil
Starosta	V. Řehák
Šebesta	J. Lhotský
Štěpán	J. Tichý ml.
Honza	J. Toska
Vášek	K. Hnídek
Farář	J. Tichý
Madlenka	V. Šafránková
Barča	A. Šaffková
Pepča	A. Valentová
Běta	Z. Trousílková
Stařenka Řehořová	H. Bělčícká

Místo děje: Česká ves. Čas ?? Po 2. a 4. dějství přestávka.

K našemu Ondřeji a draku

Význam hronovských divadelních slavností jsme jako ochotníci znali dobře. Teprve však našim účastníkům X. Jiráskova Hronova se podařilo přelít v nás kus vroucího nadšení, které si odtud přinesli. Výsledek byl ten, že jsme se — přinejmenší — s určitým rozzechvéním přihlásili do příštího ročníku soutěže. Dnes náležíme k těm šťastným, jimž byla dopřána významná pocta, reprezentovat na hronovském divadelním festivalu vyspělost českého a moravského ochotnictva.

Do soutěže jsme zvolili Dykova „Ondřeje a draka“. Především proto, že jsme chtěli uctít 10. výročí tragické smrti básníkovy. A dále proto, abychom při eventuelním proniknutí mohli hronovskému obecenstvu hrou přinést pozdrav „z té teskné roviny, kde volně teče Labe“, pozdrav mělnického kraje, který je nejen rodným krajem našim, nýbrž i krajem zrození, dějství a prvních snů básníka Viktora Dyka.

Nebyly to však jen okolnosti vnější, jež nás přiměly k nastudování Dykovy hry. Zamilovali jsme si „Ondřeje a draka“ jako hru o snu a rozčarování, hru o lidském smíchu, hru o mládí a lásce, hru o čistém hrdinství, jež neutrpí ani posměchem a pomluvou. Hru prosluněnou vyrovnaným úsměvem básníkovým, s málo patrnou už stopou dřívějšího smutku a hořkosti.

Toto chápání hry nám bylo vodítkem i při naší režijní práci. Netoužili jsme po sensaci a planém efektu, nesnažili jsme se uplatnit ten či onen významný směr, ať už ve stylisaci výkonů hereckých či ve scénování. Naši jedinou snahou bylo co nejdokonaleji a nejčistěji vyjádřit myšlenku a náladu básníkovy hry. Nazvete to třeba realismem. Snad — poznamenáváme jen, že jsme se chtěli vyhnout onomu realismu, který s fotografickou přesností zachycuje třeba všední skutečnost. Vždyť nejde o skutečnost, nýbrž o alegorii, často vyhocenou v ironii a sarkasmus.

Na skutečnosti, že Viktor Dyk zasazuje hru do kulís našeho kraje jsou založeny též návrhy dekorací. Už tato okolnost (scénické použití význačných stafáží mělnického kraje: Říp, Chloumek) vylučovala v zárodku jakoukoliv snahu po „moderním“ pojetí hry.

Nechceme si osvojovat právo o správnosti našeho pojetí. To rádi přenecháváme hronovskému obecenstvu, jež prosíme o vlídné přijetí našeho pokusu.

J. Valenta a J. Čumpelík.

Cukrovary

Schoeller a spol.

akc. spol. v Praze

V neděli dne 24. srpna 1941

*Soubor vybraných členů ochotnických spolků
z Čech a Moravy*

ALOIS JIRÁSEK:

Vojnarka

Drama o čtyřech jednáních.

Režie prof. Otto Minářík. Návrh scény ing. arch. dr. Karel Lhota.
Pomocná režie a vedení představení Lad. Fiala. Kostymy „Naše šatna“,
Praha. Provedení výpravy a světla Frant. Prachař a Karel Polášek.
Masky: Roučka, Jaroměř.

O S O B Y :

Madlena Vojnarová, selka. Růžena Rázová, Dram. sd. »Maska« Plzeň
Jeník, její syn pětiletý . . . Milan Labík, Sp. div. ochot. Hronov
Jakub Vojnar, jeho strýc a poručík . Kamil Jírek, S. d. o., Pardubice
Antonín Havel Déda Papež, Dram. studio »Čin«, Praha
Jeho matka . . . Gusta Charuzová, S. d. o. »Havlíček« Přerov, Morava
Jan Hruška, zpěvák . . . Fr. Kabelák, Div. jed. »Jirásek«, N. Bydžov
Bětko, děvče Růž. Kliková, Div. jed. Třešť, Morava
Martin, pohůnek } u Vojnarové Krist. Standera, Och. div. Č. Skalice
Drtina, } muzikanti . . . Karel Košťál, S. d. o. Dašice v Čechách
Brožek, } Fr. Macháček, Div. spolek »Hálek«, Nymburk
Hospodská . . . Marie Nosková, S. d. o. »Hanka«, Dvůr Kr. n. L.
Marjánka, její dcera Zdeňka Brejťrová, S. d. o., Hronov

Vesnický lid.

V komparsu spoluúčinkují: Václav Hrdlička, Jince, Josef Sunek,
Mnichovo Hradiště, Ruda Andrée, Plzeň, Václav Knytl, N. Město n. M.
Děj roku 1860 ve východních Čechách při moravských hranicích.

Začátek večer ve 20 hod., odpoledne v 15 hodin.

V pondělí 25. srpna ve 20 hod. opakuje se:

Alois Jirásek: **„VOJNARKA“.**

Jiráskova Vojnarka

V prvním čísle „Lumíru“ roku 1918 napsal Alois Jirásek vzpomínku na výlet, jež roku 1901 vykonal s Hanou Kvapilovou do okolí Litomyšle, kde umělkyně, představitelka Vojnarky, se chtěla seznámit s krajem a s lidem:

„Za svého mnohaletého pobytu v Litomyšli zaslechl jsem o tragické příhodě, kteráž se udála v okolí, ve vsi od města na jihovýchod vzdálené asi míli cesty, nedaleko moravských hranic.“ (Bylo to ve vsi Střenicí, velmi starobylé osadě, s lidem podnes uchovaným, s originálním dialektem, dodává k tomu dr. Jan Frič.) „V této vsi hodlala selka znovu se provdati. Ženichem byl čeledín, voják, vrátivší se z vojny, její první, ale nešťastná láska. Před samou svatbou selka se přesvědčila, že není hodný. I zamítla jej. Zavržený ženich se zastřelil . . .“

Tak sám mistr Jirásek vypráví o vzniku svého prvního dramatického pokusu. Z této prosté události vyrostla „Vojnarka“, realistická divadelní hra naplněná ovzduším venkovského života s poutavým a napínavým dějem, věrně zobrazujícím vesnický život v okolí Litomyšle kolem roku 1860.

Z „Vojnarky“ vane dech prostoty, přirozenosti a životní pravdy tak mocně, jako z Jiráskových povídek.

Plně zachycené ovzduší venkovského života, živé výjevy, plynutí dialog, malebná, dialekticky zbarvená dikce jsou další přednosti realistické hry „Vojnarky“.

Při jevištním uskutečnění „Vojnarky“ jest režisérovým úkolem vytvoření na jevišti živnou půdu pro věrné rozvinutí životního prostředí z okolí Litomyšle kolem roku 1860 a do něho vsadit životný děj hry.

Tohoto prostředí může režisér dosáhnouti spoluprací s výtvarníkem scény, který po seznámení se s dobou a místem a s jejich architektonickými zvláštnostmi vytvoří na jevišti příslušný rámec, vhodný Jiráskovu slovu a ději hry.

V jevištním prostředí jest třeba umístiti herce v oblecích z roku 1860, užívajících ve vsi Střenicí a tak i dialektická Jiráskova mluva hry, činící rozdíl i mezi generacemi, zazní věrně na jevišti ve vlastním prostředí. Režisérův úkol je tudíž „Vojnarkou“ jasně určen: Vyvolat před divákovým zrakem obraz z vesnického života ve vsi Střenicí kolem roku 1860. Tento úkol nepřipouští nějakých režijních pokusů, jeho splnění vyžaduje věrné promítnutí životního děje do jevištního prostoru.

Abych mohl svému úkolu pokud možno věrně dostáti, zajel jsem si do Litomyšle, navštívil tamější museum, shlédl zařízení starobylé světničky z místa a doby Vojnarčiny, prohlédl si věrné kostymy a opatřil si na místě všechny informace, potřebné k vypravení „Vojnarky“ na jevišti. Laskavostí p. Fr. Svobody mi byly zapůjčeny tištěné texty písní, před rokem 1860 vydaných a tištěných u Ant. Augusty (viz Božena Němcová „Babička“). Písní bude užito v ději hry k podpoře účinnosti jednotlivých hereckých projevů, k vytvoření nálady hraných úseků hry a k přiblížení hraného děje dané době.

Požádal jsem odborníka mluvy, filologa Tomsu o vypracování rozboru Jiráskova slovního projevu. Jednotliví interpreti Jiráskových postav ve „Vojnarce“ budou před zkoušením hry seznámeni se všemi zvláštnostmi „Vojnarčina“ dialektu, aby jejich slovní projev zněl s jeviště ryzím zvukem a tvořil se scénickou, kostymní a ostatní výpravou jednolitý, harmonický celek. Tolik o naší přípravě. Jak se nám celý úkol podařil, posoudíte sami. Otto Minářík.

O hronovském divadelničení

Je tomu 114 let, kdy konalo se v Hronově první ochotnické představení. Snažení, které předcházelo onomu vystoupení prvních nadšených průkopníků a další padolská historie divadelní byly nám zachovány v půvabné Jiráskově kronice „U nás“, mnohý cenný záznam jest i v „Z mých pamětí“. V sledu děje kroniky — zasazeno do milého rámce románu, překrásného vyprávění o zašlých časech, spravedlivého horování, dojmavého poučení a národního povzbuzení — je zaznamenáno vše, co má vztah k divadelničení v Padolí, jak se tam spřádalo a dělalo divadlo. V „Pamětech“ uložil náš nejskvělejší písmák dojmavě osobní zážitky divadelní i mnohou vřelou vzpomínku na ty, jichž rovy dávno zarůstají na starém hřbitůvku. Ze všeho toho líbezného, svěžího, poctivě věrného, dobově půvabného, živého vyprávění září neobyčejná svědomitost, pilné studium archivní a vyčerpání všech jiných pramenů a ústního podání. Budiž připomenuto, že Jirásek v době svých studentských let pilně se v Hronově účastnil ochotnické práce divadelní. Pomáhal všude: při přípravách, uspořádání představení, výpravě her, také sám hrál. Byl iniciátorem vzpomínkové oslavy 50leté činnosti zakladatelů divadla v Padolí: hodináře a kostelníka Knahla (Kaliny) a starého Lindra, archiváře zámku Liběchovského, který v Hronově dožíval. Jiráskovi bylo tehdy 26 let. Tož ale k sledu historie:

Prvý zájem o divadlo vzbudil v Hronově mladý Knahl (Kalina), který se vyučil v Praze hodinářství. Tam pilně navštěvoval prvá česká představení, jež ho nadchla i všestranně zaujala. Doma — hlavně o prázdnkách u Krůčků — rád vypravoval, co viděl, „jak udělají hned zahradu a hned zas hřbitov, jak se zjevují duchové a hned se zase spropadnou do země, a někdy také co se zas nasmáli, to když hráli česky Klicperovy kusy“.

Sháněl divadelní knížky, které mu také jemnostpán Havlovický rád opatřoval, pilně je četl a rád předčítal ostatním. A pak přišel do Hronova jiný pomocník a také z Prahy. Byl to Krůčkův syn (Šrůtek), který se vrátil domů z učení kupeckého, také nadšený pro divadlo. Je radostno pročitat XXV. a další kapitoly II. dílu kroniky, jak spřádalo se první představení, jaké chystání bylo u Kalinů, a jak to dopadlo se Štěpánkovými „Berounskými koláči“, první neděli postní léta Páně 1827. A těch rozmarných historek, jimiž je vyšperkován mistrně Jiráskem podaný běh prvotní padolské práce ochotnické! Patálie s vrchním Essentrem na zámku v Náchodě přetrhla další činnost divadelní v Hronově. Až za jeho nástupce, rozumnějšího Ericha, byly povoleny další hry.

Tak bylo před dobou života Mistrova. Ale ještě v jeho studentských letech byl pořád principálem padolské Thalie hodinář a kostelník Knahl, režisér, ředitel i herec, malíř dekorací — „a ušecko“. Namaloval také prvou oponu, na které jest zobrazeno tehdejší Padolí.

V „Pamětech“ se dočteme rozmarné, půvabné líčení o prvních divadelních zážitcích malého Lojzika — pimprlovém divadle, o jeho prvním „vystoupení“ a jak pak jako student spolupůsobil při pořádání představení, leckdy si zahrál. Studenti tehdy družně se sousedy pěstovali divadlo, zpívaly se vlastenecké a národní písně. Dovídáme se o tehdejších besedách, vlasteneckých zábavách. V těch letech to bylo, kdy se u nás počaly duše hřátí ohněm národního vědomí.

To jest již další divadelní generace, vedená studentem Prouzou, jeho bratrancem. Ten stal se houževnatým iniciátorem činnosti, pilířem všeho snažení. Zejména blízká Police — kde byl později lékařem a starostou města — vděčí mu za jeho apoštolskou práci kulturní a národní. Dal zde základ divadlu, čtenářskému spolku, museu se skvěle uspořádaným archivem atd.

Budiž zde poukázáno na zvlášť milou vzpomínku z let šedesátých, zachovanou v „Pamětech“: Na dcerku Tylovu, která jako sirotek byla nakrátko v Hronově. Přivezl ji sem bodrý občan Červíček. (Toho ještě dobře pamatuji, měl obchod v dobře dosud dochovaném stavení „pod mansardou“, proti Freiwaldovu splavu. Ten charakteristický dům — dnes hodně znešvařený — měl by být zachován.)

Pak už plyne další historie ochotnického spolku hronovského, založeného Knahlem (pradědem Dr. Kudrnáče) r. 1826. Po přestávce činnosti, nastalé po prvním představení ve staré, dřevěné škole, našla Thalie svůj útulek u Vlachů (později Grätzovo, blíže rod. domku Mistrova). Pak u hostinského Klimeše (Zeidla), když se přestěhoval od „Zeleného stromu“ do nově vystavěné své, tehdy blahobytné hospody (dnešní „Modrá hvězda“). V Langrově hospodě, na sále s dřevěnou pavlačí se hrálo divadlo ještě za mých klukovských let. To již bylo „U Habru“. Pamatuji nával i „kasu“ se svíčkou na tehdejších příkrých schodech do sálu v I. patře. To byla již hospoda znovu vystavená po požáru v roce 1854. Po vystavění nového hostince „U mostu“ v roce 1876 zakotvili ochotníci v jeho novém sále s „jevištěm“. Zahajovali zde „kusem“: Vězení londýnské aneb: dva kati na jednom popravišti. Původní sál byl ovšem mnohem menší než dnešní, nízký, s nevábným přístupem a těsným jevištěm.

Před 40 lety přesídlili ochotníci do nově postaveného „velkého tanečního a divadelního sálu“ při hotelu „Slavie“. Sem víže se mnohá

vzpomínka ochotnická, jak jsem o tom psal podrobněji předloni. „Most“ ovšem brzo musel mít sál ještě větší a krásnější — to již v dnešní podobě. A odtud vedla brzo cesta do vlastního stánku ochotnického — „Jiráskova divadla“.

—o—

V mysli vybavují se tváře starých ochotníků, z nichž jen několik je ještě mezi námi. Nevymizí z paměti, jak hleděl jsem, jako malý statista, na Mistra Jirásku, sedícího v první řadě při představení „M. J. Hus“ k oslavě jeho padesátin, jak jsem litoval, že se nedívá na „živý obraz s bengálem“, zacláněje si již churavějící oči. Mnohá epizoda, vzpomínka na pořizování výprav význačných představení, zvláště slavných k oslavě Mistrově, zejména též v přírodě pořádaných, pak na představitele hlavních rolí vryla se v paměť. To již byla doba dnes dožívající generace. Studentstvo — žel — mizelo s prken jeviště téměř docela.

Ale vlévala se mezi starou gardu již mladá krev ochotnická. Ta v čele s Dr. Kudrnáčem za svorné součinnosti všech vytyčila a uskutečnila metu nejvyšší: vybudování svého vlastního divadla. Učila tímto živým pomníkem nejdůstojněji památku svého slavného rodáka.

A to je již nejnovější etapa hronovské činnosti ochotnické. Bohaté, plodné, úspěšné. Vrcholí „Jiráskovými Hronovy“, jichž velký význam celonárodní jest dnes již obecně uznáván.

Nad vším tím snažením kulturním a národním, nad všemi těmi dělníky, kteří obětavě lopotili na ze široka i z hluboka založené brázdě, zasévali lásku k divadlu, která dává nyní tak požehnanou žeň, je náš, stále — a víc než dřív — celým národem milovaný, slavný náš rodák Mistr Alois Jirásek. A zní jeho dojímavé: „Sbohem, sousedé, já ještě přijdu...“ — je mezi námi!

Ing. arch. Jindřich Freiwald.

JOS. KUDRNÁČ & SPOL

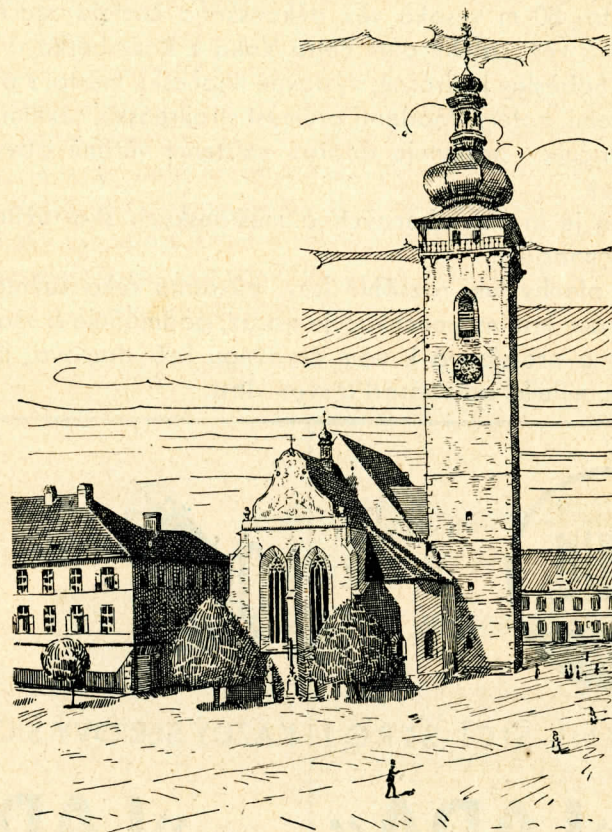
GUMOVKA NÁCHOD

TOVÁRNY V NÁCHODĚ A V PARDUBICÍCH

Jakl & Štěřík, chemická továrna Kolín n. L.

Soběslav

Soběslav, která oslavila loni 550. výročí svého povýšení na město, patří ke klenotům českého jihu. Historie uplynulých 550. let města jest tak pohnutá, jako málokterého českého města. Války, požáry a epidemie krušily toto starobylé město po staletí. Avšak nezmarná životnost a vůle obyvatelstva města dokázaly, i za nejtěžších podmínek, udržeti dědictví svých otců, rozmnožiti je a zachovati svým potomkům.

Páni z růže, k jejichž majetku Soběslav náležela, byli městu nejen dobrými ochránci a štědrými podporovateli. Vytvořili již ve středověku ze Soběslavi středisko krajové vzdělanosti.

Z této doby zachovaly se v městě též skvělé stavitelské památky. Z nich nejceněnější je kostel svatých patronů českých, Víta, Vojtěcha a Václava, na náměstí soběslavském. Kostel tento, postavený ve století XIV. v čistém gotickém slohu, je stavitelská památka jedinečného vý-

znamu, dokazující podstatný přínos jižních Čech do umění českého a střední Evropy. Ještě mnoho jiných památek upomíná na bohatou historii města: 80 m vysoká věž děkanského kostela, staré opevnění města, hlásná věž, sídelní dům Petra Voka z Rožmberka a četné jiné.

Dnešní Soběslav je krásné, výstavné jihočeské město, s parky, dlážděnými ulicemi, hotely. Moderní průmysl strojírenský, textilní, konfekční a dřevozpracující poskytuje dobrou existenci většině obyvatelstva z města a okolí.

V městě je kromě obecných a měšťanských škol učitelský ústav a reálné gymnasium.

Zelené plochy luk, rozsáhlé lesy, půvabná řeka Lužnice a tichá, nevtíravá krása krajiny neuchvacuje náraz, podmaňuje si však každého návštěvníka a promlouvá k nám čarovnou řečí domova, již podléhá každý Čech, milující svůj národ a svoji vlast.

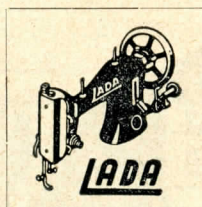

KVALITNÍ ŠÍCÍ STROJ

»LADA«

Spolehlivý pomocník
pro celý život ●

Akc. továrna na šicí stroje
v Soběslavi.

KAŽDÝ SERIOVÝ ŠÍCÍ STROJ

»LADA«

Šije, látá, vyšívá
●

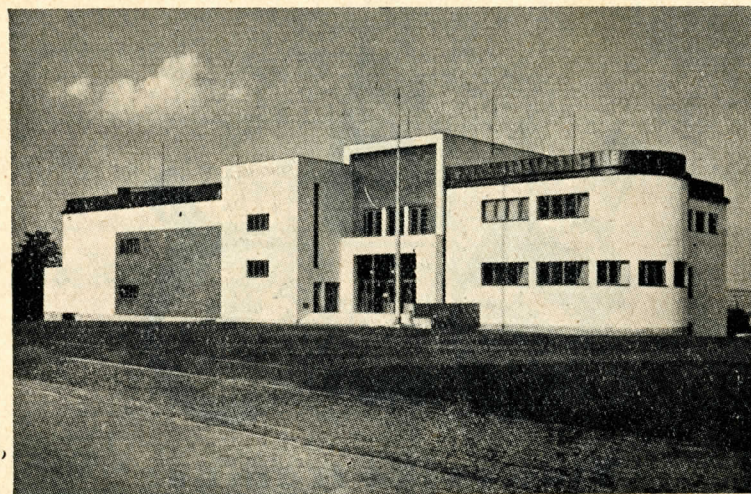
Akc. továrna na šicí stroje
v Soběslavi.

HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO
skladištní a výrobní v Soběslavi

zapsané společenstvo
s obmezeným ručením.

Mělník

Když kvetou mandlovníky, meruňky aneb když zraje réva, je prý Mělník nejkrásnější, protože je vyzdoben krásou květů. Ale Mělník je krásný stále. Zvlněný terén s kostelem Petra a Pavla a zámek nad stříbrnou hladinou Labe a Vltavy, které se pod zámek spojují — s typickými viničními stráněmi — s pohledy na Říp a na hory na západě a na sever, se sady, zahradami a svěží zelení, to vše dodává Mělníku půvab a zvláštní ráz. Mělník nejen že dobře udržuje krásné památné stavby, svědky vyspělosti kraje a města v dobách minulých, ale buduje současně nové domy a celé čtvrti, upravuje ulice a tvoří nově ráz města podle nejnovějších urbanistických zásad.

KULTURNÍ DŮM NA MĚLNÍKU

V Mělníku je odedávna bohatý život kulturní. Jedním znakem této kulturní práce je divadlo. Podle archiválních záznamů nacvičovali učitelé utrkvistické školy latinské se svými žáky studentské divadlo. Tak v r. 1577 byla sehrána tragedie, o posvěcení r. 1616 „exhibovali“ komedii. R. 1722 Jakub Jan Serkander Dukát předvedl vlastní hru o mělnické rodačce sv. Lidmile. V době obrození se hrálo v sále na radnici. Od roku 1856 působí ochotnické divadlo opět v sále radnice a hraje střídavě česky a německy. Sen z roku 1884 o vybudování vlastního divadla byl splněn a po usilovné práci od r. 1928 - 1936 byl v roce 1936 otevřen Mělnický kulturní dům MKD. s divadelním sálem pro 600 - 800 osob.

Dnes se v MKD. hraje ročně téměř 100 představení divadelních, hudebních, a vystupují zde nejen čilí místní ochotníci, sdružení zejména ve spolku „Vojan“, ale i význační hosté Nár. divadla v Praze. Znakem dobrého, čistého a rozvíjejícího se města je dobré divadlo. Toto pravidlo je potvrzeno i na Mělnice.

Kulturní a ideová práce je základem každé stavby lidské společnosti, každé lidské tvůrčí práce. A na této zásadě plánuje Mělník další zlepšení životních podmínek, jeho občanů, další vzrůst a rozvoj.

Ing. Dr. Zelený.

**Víno velké tradice:
Mělnické zámecké
Lobkowiczké od r. 1753**

Chemikálie všeho druhu
Dehtová barviva
Tiskařské barvy
Odbarvovací uhlí
Medicínal. uhlí „Ostacol“
Farmaceutické výrobky

Impregnované obaly
Papír - Celulosu
Zápalky
Ložiskové kovy
Karbid
Ferrosilicium

**v y r á b í a d o d á v á
Spolek pro chemickou a hutní výrobu,
PRAHA II., ŠTĚPÁNSKÁ 30**

Město Jičín Vás zve.

Uvidíte čisté město s dobrou komunikací, četné zrestaurované historické památky, nově založené sady, velké koupaliště, nově vybavenou turistickou chatu v Pračovských skalách a překrásné okolí. Těšíme se na Vaši návštěvu našeho města i jeho okolí a věříme, že budete spokojeni.

Stavbu kulturního domu
na Mělnice provedl
VÁCLAV NOVÝ,
STAVITEL, MĚLNÍK 351.

PRVNÍ MĚLNICKÁ MLÉKÁRNA V MĚLNÍKU

Lobkowiczký pivovar

a sladovna
v M ě l n í k u .

RESL a spol.,

tkalcovna bavlněného zboží
Náchod - Telefon č. 337.

Hotel a restaurace „Na Dobeníně“

(stanice dráhy Václavice)

V á s v š e s t r a n n ě u s p o k o j í

PAVEL A PAVLA VONDRÁKOV I, nájemci.

JOSEF HRUDÍK,

tkalcovna

NÁCHOD, Tyršova tř. 134. - Telefon 331.

Srpen	8 – 9	9 – 10	10 – 11	11 – 12	12 – 13	13 – 14
Sobota 9.						
Neděle 10.						
Pondělí 11.	7:30 zápis do školy sál »U mostů«	prof. dr. Klem. Rektorisová - odb. učitel Ant. Pikart: o jevištní řeči				
Úterý 12.		prof. dr. Klem. Rektorisová - odb. učitel Ant. Pikart : o jevištní řeči uložení I. písemné práce domácí				
Středa 13.		dr. Karel Krpata : o režii				
Čtvrtek 14.	odevzdání I. práce dom.	dr. Karel Krpata : o režii uložení II. písemné práce domácí				
Pátek 15.		prof. dr. Klem. Rektorisová - dr. K. Krpata - prof. O. Minářík: součinnost-rozprava				
Sobota 16.	odevzdání II. práce dom.	prof. Otto Minářík : o hercově přípravě			školní písemná práce	
Neděle 17.	ústní zkoušky Měšťanská škola, Hlavní náměstí					
Pondělí 18.	ústní zkoušky Měšťanská škola, Hlavní náměstí					
Úterý 19.						
Středa 20.						Sraz na nádrazí
Čtvrtek 21.						
Pátek 22.						
Sobota 23.						
Neděle 24.		Hold ochot. památce Mistra Aloise Jiráska				

Tuto ročenku uspořádal

14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-
						Chudí lidé vaří z vody
						Kolumbus
Živnostenská škola Běh účelného líčení Jaroslav Krátký						Div. salonek seznamovací večírek div. školy
Sraz před Jiráskovým divadlem Vycházka po Jiráskově Padolí vede dr. Vladimír Šolín						Milostná mámení
Živnostenská škola Běh účelného líčení Jaroslav Krátký						Nezbedný bakalář
Sraz před Jiráskovým divadlem Vycházka na Turov vede dr. Miroslav Bláha						
Živnostenská škola Běh účelného líčení Jaroslav Krátký						Bohatý chudák
						Maryša
						Jakož i my odpouštíme
Ústní zkoušky Měšťanská škola, Hlavní náměstí						Div. salonek večírek na rozloučenou s div. školou
						Její pastorkyňa
Vycházka na Dobrošov a do Náchoda vede dr. Miroslav Bláha						
						Zamilovaní přátelé
Sraz před Jiráskovým divadlem Vycházka pod Bor vede Vladimír Nový						
						Ondřej a drak
Vojnarka						Vojnarka

Dr. Miroslav Bláha

Živnostenská záložna v Mladé Boleslavi

podporuje: ● SPOŘIVOST
● OBCHOD A ŽIVNOSTI
● PRŮMYSL
● HUMÁNNÍ INSTITUTE
● KULTURNÍ PODNIKY

Vklady — půjčky — hypotéky — směnky.

Doporučujeme cukrárnu
Oldřicha Splídka, Mladá Boleslav

S. K. D. Vás chrání
staňte se jeho členy!

Speciální závod optický
Josef Sojka, Mladá Boleslav, Nové Město.

K nákupu hodnojných knih a hudebnin
doporučujeme knihkupectví

Hynek PFEIFER, Mladá Boleslav

Alois Jelínek, obchodní dům **Mladá Boleslav**

Václav Mikoláš a spol., Mladá Boleslav,
Náměstí 30. - Telefon číslo 515.

Grandhotel „VĚNEC“

MAJITEL JOSEF BOTKA, Ml. Boleslav. — Telefon č. 563.

Velkouzenářství
Frant. Křištof a spol., Ml. Boleslav ●

Roman Dostál,

mechanická tkalcovna,
matracové-damaškové grádle, nábytkové látky

Telefon: Zbečnick 3.

Zbečnick u Hronova.

Jaromír Švorčík, pily, hoblárna
a výroba beden **Žabokrky-Hronov**

JOSEFA DOSTÁLA SYNOVÉ,

TKALCOVNA LNĚNÉHO A BAVLNĚNÉHO ZBOŽÍ
Rokytník, p. Velký Dřevíč.

BENEŠ & KRÁL,

úpravna textilního zboží a pila
PETROVICE U POLICE NAD MET.

LOSÝ

třídní loterie ke všem tahům, losy stavební, jakož
i zápůjčky na cenné papíry o b d r ž í t e
v e z n á m é m b a n k o v n í m d o m ě

J. KOUDELKA A SPOL., BRNO, Česká 15

 UHLÍ, KOKS, DŘÍVÍ na v a g o n y,
p o v o z y a p y t l e

Uhelná prodejní společnost s r. o.

Brno-Židenice, Palackého třída, uhelné nádraží,
jako pobočný závod

Uhelné prodejní společnosti s r. o.

Praha II., Václavské nám. 28

dovoluje si tímto oznámiti, že fa JULIUS WINTER, velkoobchod uhlím v Brně-Židenicích,
Palackého tř., byla zrušena a že obchody této firmy jsou dále vedeny Uhelnou prodejní
společností s r. o., pobočný závod v Brně Židenicích.

Uhelná prodejní společnost s r. o.

Pobočný závod Brno-Židenice, Palackého třída. — Telefon 10-444.

Továrna pekařských strojů a parních pecí

O. F. Dražil, Brno

Frommlová 12

Spolek pro chemickou a hutní výrobu

Kožešiny

Fr. Pavloušek junior, Brno,

Panská 16-18. Telef. 107-27

Ladislav Šanda, tovární výroba uzenin a řeznictví
BRNO, MASNÁ 1.

„KVALITA“ družstvo pro nákup, zpracování,
výrobu a prodej všech zemědělských produktů **V BRNĚ**

Provozovny: **Bzenec, Morava. - Telefon č. 33.**

Moravská banka

Centrála v Brně. - Telefon číslo 12.970, 12.974-9.

Vlastní a svěřené prostředky přes K 1.900.000.000. - Odbočky: Boskovice, Bratislava, Holešov, Hranice, Hradec Králové, Chrudim, Kolín, Kroměříž, Kuřim, Hora, Kyjov, Lomnice n. P., Mor., Ostrava, Německý Brod, Nová Paka, N. Město na M., N. Bydžov, Nymburk, Olomouc, Plzeň, Praha, Prostějov, Přerov, Tábor, Telč, Tišnov, Třebíč, Uherský Brod, Val. Meziříčí, Velké Meziříčí, Vsetín. - Expositury: Praha III., Lázně Luhačovice.

Provádí veškeré bankovní obchody.

Moderní bezpečnostní schránky **S a f e s .** - Cukerní a uhelné oddělení.

„DIMO,“ továrna na cukrovinky **BRNO.**
a čokoládu,

F. Severa, J. Němeček, B. Nečas,

t e s a ř s t v í •

Brno, Masná 100.

Švehlík Julius, brašnář, **Brno,**
Rašínova 1. — Vlastní výroba. — Telefon čís. 15.534.

Proti kašli jen

KLOKÁNKY

Kurs pro divadelní ochoťníky. Katechismus všeho, co divadelní ochoťník, ať režisér nebo herec, potřebuje znát, nejen pro svůj úkol na jevišti, ale i pro styk s úřady. Odborníci Jiráskova Hronova svěřují své zkušenosti za spolupráce Ú. M. D. O. Č. a divadelního odboru ústavu pro národní výchovu.

Domácí učení Praha XII., Schwerinova 46.

Díl I. K 45.—; díl II. K 45.—, váz. v jednom svazku K 95.—. Příhlášky k odebírání celého nebo prvního sešitu na ukázkou zdarma přijímá administrace D. U.

Kalabis & Porkert

dříve J. Kanders,

Praha II., Na Poříčí 28. - Tel. 218-75.

JIRAT RICHARD,

dříve Jirat a Nattermüller,

továrna na překližky, dyhy a dveře

P r a h a - V y s o č a n y ,

Poděbradská 540.

Národní dobročinná loterie

podporuje a posiluje

sociální naše instituce.

Los 5.— K

KUPUJTE - JE TO NÁRODNÍ POVINNOST!

Rytectví a továrna na odznaky **Karnet a Kyselý,**

Praha-Žižkov, Huttenova tř. 48 n.

vyrobí vkusné ODZNAKY spolkové, slavnostní, stejnozkrojní, MEDAILE, plakety, RAZÍTKA, kovové ZNÁMKY ražené živnostenské, pro psy, emailované TABULE, domovní čísla atd. Rozpočty a návrhy na požádání.

J. A. KNOLL,

mechanická tkalcovna lněného a bavlněného zboží
HRONOV.

1000 národních písní

ze všech krajů naší vlasti v notovém
a textovém záznamu přináší dílo

NÁROD V PÍSNÍ

Obsáhlá kniha o 420 stranách velkého formátu s 18
obrazy Mik. Alše a J. Mánesa, z nichž 6 je barev-
ných. Cena 240 K. V původní vazbě 270 K. Žádejte
u svého knihkupce nebo v nakladatelství

L. MAZÁČ, PRAHA II., SPÁLENÁ 53.

Českomoravské strojírny a. s. Praha X.

Zařizování divadelních jevišť •

Osobní a nákladní automobily

„Praga“ • Domácí vodárny „Praga“ •

Transformátory • Elektrárny •

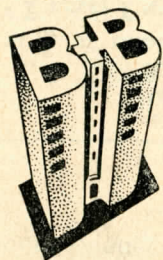
Parní a vodní turbíny • Osobní a

nákladní výtahy „Praga“ • Ústřední

topení a větrání • Zařizování prů-

myslových závodů • Jeřáby •

Autobusy „Praga“ •

VŽDY DOBŘE

a výhodně nakoupíte

v největších obchodních domech

BROUK-BABKA

A. S. Ústředí: Praha VII., Letenská tř. 62.

Knihkupectví — papírnictví

Simon, Mladá Boleslav.

Doporučujeme **KORDOVO** cukrářství,
MLADÁ BOLESLAV, Švehlovo nám. - Telefon čís. 413.

K návštěvě doporučujeme „**U Hasmanů**“ v Ml. Boleslavi.
restaurační podniky
Plzeňský Prazdroj své pověsti. O. STÁREK, restauratér.

Josef Sochor,

textilní závody

DVŮR KRÁLOVÉ N. LAB.

Doporučujeme k návštěvě **ALFRED TEWS,**
Obchodní dům
dříve Leo Taussig,
Hradec Králové

TŘI HRY

poctěné cenami v soutěži Melantricha na nejlepší české DRAMA

Miloš Hlávka: S V Ě T Á C I

Na osudech Stašských světáků, kteří odcházejí hledat zaměstnání i do daleké ciziny, líčí tu Hlávka dramaticky vypjaté příběhy věčných hledačů snů. Drama i v knižní formě je pozoruhodnou novinkou arního knižního období.

Brož. 25 K. váz. 37 K

Frank Tetauer: ZÁPAS DRAKŮ

Autor napsal o své hře slova, která vyjadřují nejpřesněji jeho poměr k látce, kterou tu zpracoval: „Zápas draků“ je hra o lidech, které maloval Goya a kteří žijí v dějinách stejně svými činy jako tím, že byli jeho modely.“ Drama představuje zápas o moc na pozadí španělských dějin, do nichž zasahuje sám Napoleon.

Brož. 25 K. váz. 37 K

J. a M. Tomanovi: V I N I C E

Drama Tomanových je silným dramatem víry. Hrdina hry, který přes všechna zklamání zůstává věren své myšlence, vítězí na konec, neboť myšlenka vždy přemáhala přízemní skutečnost. I v knižním vydání je drama Tomanových četbou vzrušující a dojmavější zároveň.

Brož. 25 K. váz. 37 K

Dodá každý knihkupec
MELANTRICH

Čokoláda

„RUPA“

Cukrovinky

DVOJ-BLESK

na čištění
ploten

a jiných
předmětů

**Lučební tov.
Derby Obé
Praha**

DIVADLA, veselohry, frašky, operety, aktovky, výstupy a vše pro divadlo a jeviště.
HUDEBNINY, klavírní výtahy, školy, orchestry, písničky, kuplety

u speciální firmy: **Divadelní a hudební nakladatelství**

EVŽEN J. ROSENDORF, nyní pouze **PRAHA II.**, Ječná 13.
Telefon 218-96. proti ul. Salmovské (dům u 14. pomocníků).

Kvalitní nábytek „Jerry“

MILADA KUČEROVÁ, PRAHA

ÚSTŘEDNÍ BANKA SPOŘITELEN

PRAHA II., JINDŘIŠSKÁ UL. 17.

Telegramy: Sporobanka. Telef. 314-41, 316-23, 316-24 a 245-10.

Filiálky: **Brno, Mor. Ostrava.** - Expositury: **Dejvice, Vinohrady.**

Žirové ústředí spořitelny v Protektorátě.

„DEMKA“, Praha II.,

Petrská 18

dodává mistrům klempířským

plechy • železo • kovy

Pro zdraví vlasů —

NEDVĚDOVA BŘEZOVÁ VODA!

Vyrábí: **A. M. Nedvěd, Praha X.**

Mach a Fišer a. s., Hronov

STROJE NA ZPRACOVÁNÍ PLECHU
LISY EXC., TŘECÍ, TAŽNÉ • TRANSMISE

Prodejní kancelář a sklady:
Praha VII., Veletržní palác.

J. Balcar & spol.,

mechanická tkalcovna

H R O N O V .

Vilém Hofman a spol.,

barvírna, bělidlo, škrobárna, motárna a mercerisace

Hronov. • Založeno r. 1888. • Telefon číslo 81.

B. M A T Y S K A ,

čalouník

každého uspokojí

H R O N O V .

Př i n á v š t ě v ě Jiráskova kraje najdete
příjemné pobavení v zábavním podniku

„J E S K Y N Ě“ V H R O N O V Ě .

Vinárna, restaurace, zahradní restaurace. - Pokoje, garáže, denně koncert.

Majitel Alois Šroll, - Telefon číslo 113.

Jaromír Němeček,

tkalcovna lněného a bavlněného zboží

H r o n o v .

KAREL NĚMEČEK • HRONOV

SKLAD PIVA Z AKCIONÁŘSKÉHO PIVOVARU
NA SMÍCHOVĚ PRO SEVEROVÝCHODNÍ ČECHY

STAROPRAMEN SMÍCHOV

Tkalcovny lněného
a bavlněného zboží

Břetislav Kubeček,
H R O N O V .

H R O N ,

bohatý na vitaminy, velmi výživný výtažek
z ječného sladu, zdravá pochoutka pro děti
a dospělé.

Vyrábí firma:

HRONOMALT, M. Seidl - A. Letzl v Hronově.

Bedřich Hofman,

úprava zboží tkaného

Hronov • Telefon číslo 59.

Váš oděv

vyčistí a obarví

u Letzlů v Hronově

Telefon č. 2.

Roman Žid & synové,

tkalcovna ženilkového a smyčkového zboží

H R O N O V .

HOTEL »RADNICE«

Restaurace H R O N O V . Kávárna

Telefon čís. 47.

Elegantní levné pokoje. - Ústřední topení. - Studená
a teplá voda v pokojích - Sprchy. - Lázně. - Garáže.

Stavíme vždy solidně
a svědomitě

Věnujte nám důvěru **fa. arch. Forman a Šmída,**

podnikatelství staveb

H R O N O V , P A L A C K É H O . - T E L E F O N č. 69.

J. TAUBIC,

MECHANICKÁ TKALCOVNA
Zbečník. - Telef. Hronov č. 15.

Děkujeme za inserci!

**Bedřich Matyska
& spol.,**

mechanická tkalcovna

Zbečník-

Lhota za Červeným Kostelcem.

Písek pro všechny stavby od fy.

BEDŘICH KYMR,

TĚŽBA A VÝVOZ ŘÍČNÍHO PÍSKU

VELKÉ POŘÍČÍ n. M. Tel. 7.

Bílé zboží a prádlo značky

v prodejnách firmy

SEHNOUTKA

Bratři Kohoutové,

továrna na nitě, příze a barevna

Hradec Králové.

1812 — 1941

129 let vaříme mýdlo
129 let sloužíme našemu lidu

JOSEF PILNÁČEK,

továrna na mýdla a svíčky, Hradec Králové.

Old. Bendla ing. Rusý,

továrna na překližované desky, dyhy a parní pily, HRADEC KRÁLOVÉ II.

Elegantní žena - elegantní účesy

Trvalá ondulace, přelivy a barvení vlasů
do všech moderních odstínů. Pěstění krásy.
Všechny druhy vlasových doplňků

jen kadeřnické a kosmetické salony

EVA

Praha II., Vodičkova 36. • Telefon 220-74.

KRYCNER A SPOL.

elektrotechnická továrna

P R A H A V I I .

Proti všem škodám ochrání Vás

Hasičská vzájemná pojišťovna

V BRNĚ, Palackého tř. 16. - Telefon 107-85, 107-87.

FILIÁLKA V P R A Z E XII, HASIČSKÝ DŮM.

Pojištění životní ve všech kombinacích.

Divadlo všem!

DĚLNICKÉ PEKÁRNY V PRAZE

vyrábí již přes 40 roků své chvalně známé
velejemné pečivo a dobrý domácí chléb.

Ústřední kancelář, Praha VII., Bělského tř. 469

T E L E F O N Č. 741-02 — 741-07.

F. SÜSSER A SPOL.

továrna na hedvábné zboží

V SOBĚSLAVI

Doporučuje se Hotel »Zvon«, Soběslav
FRANTIŠEK KUBEC, hotelier. • Telefon č. 3.

Velkonákupní společnost s r. o. v Hodoníně, telefon 210.

Velkoobchod zbožím smíšeným a železem.
• Výroba rumu a likérů. •

Sanatorium pro choroby ženské

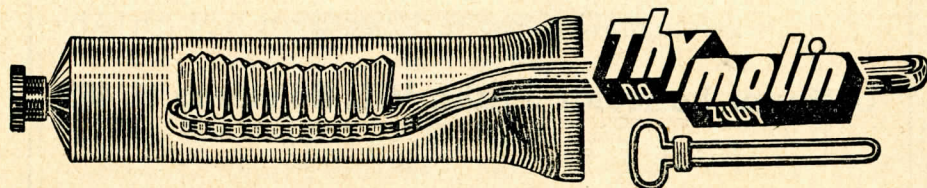
M. U. Dr. Vlad. Procházka, Kolín.

VOJTĚCH ORAVEC mědikovectví, plyn-,
vodovody, ústř. topení **Kyjev-Morava**
Založeno r. 1812 - Telefon č. 48 - Telegramy: Oravec Kyjev • Speciální výroba všech druhů desti-
lačních přístrojů, zařízení pánic, kotle pro marmeládárny, octárny, barvírny a chem. továrny.
Výroba vysokotlakých stříkaček na stromy, vinice a chmelnice.

Rolnické mlékařské družstvo

v Kyjově,

zapsané společenstvo
s ručením omezeným.

První parostrojní pivovar

Schreiber a spol., N. Bydžov

Novobydžovské

Kožařské závody A. S.

J. PEŘINA,

závod železářský a velkoobchod stavebním kovářím
v Novém Bydžově. - Telefon čís. 23.

Sdružení majitelů cihlen
pro Nový Bydžov a okolí

*Vše se lesknout začíná,
když po ruce MARYNA*

MARYNA, jedinečné leštadlo na nábytek bílý i barevný, tvrdý i měkký.
Lahvička 5.- a 10.- K. - MARYNU vyrábí a dodává:

Josef Koníček, Nový Bydžov.

Obchodní družstvo v Plzni,

založeno r. 1902.

VÁŠ ÚSTAV

Západočeská lidová záložna v Plzni

Vkladů 40 milionů.

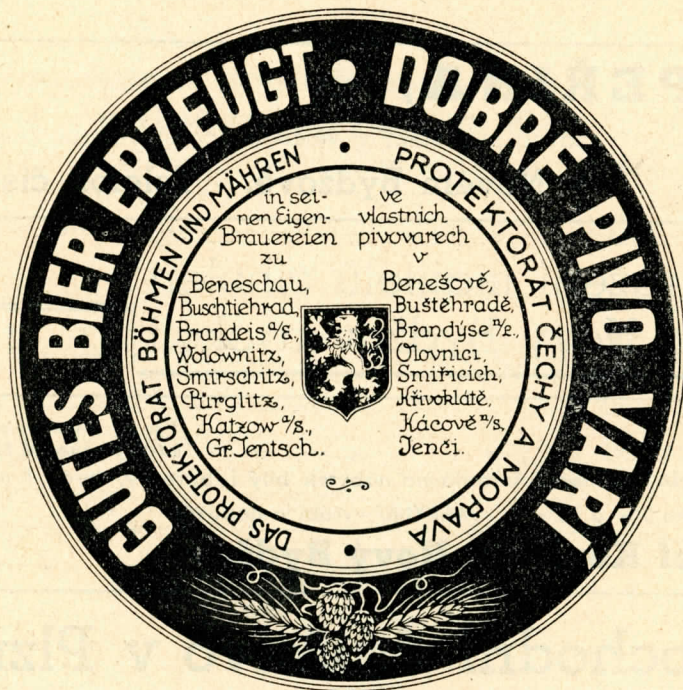
Módní závod • Karel Hoffmann • Soběslav

Továrna na oděvy

Rudolf Perkous • Soběslav

Spořitelna města Soběslavi

s pobočkami v Mezimostí n. Než., Veselí n. Luž., Lomnici n. Luž.,
Bechyni a Bernarticích. - Vklady - Sporogiro - Zápůjčky.

Řeznictví a uzenářství

FERDINANDA HOFFMANA V SOBĚSLAVI

ELEKTRO-RADIO • Ing. F. Špaček, Soběslav

Divadlo jest kulturní potřebou národa!

Pijte
Královéhradecké
pivo!

Rolnické družstvo skladištní a výrobní v Hradci Králové,
zapsané spol. s obmezeným ručením
dodává veškeré hospodářské stroje, hrubé železo a železné výrobky.

Mléčný průmysl v Hodoníně,
• dříve J. Rieben,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným.

**SLOVÁCKÉ DRUŽSTVO
V HODONÍNĚ,**
zapsané společenstvo s ručením obmezeným.

J. Bartoš a spol.,

strojírna a slevárna

Hedvikov u Čáslavě.

František Klápal, závod pekařský a obchod
smíšeným zbožím
LIŠEŇ U BRNA.

Antonín Kozel,
tesařský mistr, dílny na zpracování dřeva **Lišeň u Brna.**

Spořitelní a záloženský spolek v Lišni,
zapsané společenstvo s neomezeným ručením.

Roman IRMIŠ dříve **Václav IRMIŠ,**
výroba a sklad nábytku **LIŠOV** číslo 36.

Patzák & Hromádka,
velkoobchod stávkem, továrna na cementové výrobky
České Budějovice.

AUTO ŠKODA

záruka nejvyšší
j a k o s t i

ASAP

Ml. Boleslav

Doporučujeme nejstarší sdružení truhlářů
V TRUHLÁŘSKÉ TRŽNICI DRUŽSTVO,
zapsané spol. s ručením omezeným **V ML. BOLESLAVI.**

HAŠLERKY

a pryč je kašel

FR. LHOTSKÝ, PRAHA.

**DIVADELNÍ OBLEKY — KOSTYMY VŠECH DRUHŮ
NÁRODNÍ KROJE**

dobově věrné - čisté - vkusné - obdržíte spolehlivě

v půjčovně divadelních obleků
národních krojů a masek,

Naše šatna

(Majitel: Družstvo pro postavení Tylova domu v Praze)

PRAHA I., DLOUHÁ TR. 25.

I. poschodí vpravo. — Telefon číslo 642-36.

Zakázky vyřizujeme obratem!

České ochotnictvo podpoří svůj ochotnický podnik!

**Pryžové zboží technické
Klínové a hnací řemeny
Kuličková ložiska „Steyr“**

Inženýři **BUTTA & GÖTZL,**
Praha I., ul. Karoliny Světlé 11.

Pohřební ústav města Plzně

Nejlevnější výprava pohřbů - Převozy - Kremace - Exhumace
Plzeň, Pražská ul. č. 17 proti masným krámům. Tel. č. 508, 567.

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

dříve ŠKODOVY ZÁVODY

V PLZNI

ZÁVODNÍ ŘEDITELSTVÍ.

Plzeňské akciové pivovary
Plzeň.

Škola základ života - Perola
Perola základ zdraví

F. Walter a synové, Pardubice

velkoobchod plochým sklem a ostatním

sklem, kterého se používá ve stavebnictví.

Barvírna - chem. čistírna

FERD. KUCHYNKA, PARDUBICE

Telefon čís. 3225.

Elektro Palouš, Pardubice

provádí: domovní a průmyslové elektro-instalace -
opravuje: elektromotory, autoelektriku. Telefon 2680.

CENTROFARINA akciová mlynářská společnost v Praze.

Automatické mlýny v Pardubicích.

Frant. Červenka barvírna a chem. čistírna Pardubice.

Klenotník • LEJHANEC • Pardubice

Knihy - Hudebniny
Papír

Lachman, Pardubice

Koberce - záclony - linoleum

K. Jičínský, Pardubice.

J. Čížek, grafické závody,
plakátovací ústav **Pardubice.**

Šťastné losy **OTA RESCH, Pardubice, tel. 2711.**

Karel Skořepa,

elektrická pila, sklad dříví a prken

N á c h o d, Běloveská 145. - Telefon číslo 231.

BEDŘICH NĚMEČEK,

výroba lněného a bavlněného zboží

Telefon Hronov 101.

Velké Poříčí u Náchoda.

**Rolnické družstvo skladištní
a výrobní v Novém Bydžově**

zapsané společenstvo
s obmezeným ručením.

Továrna obvazových látek

Miloslav Hurych, Nový Bydžov.

A. Matějovský a syn

Novobydžovská továrna trestí, éterických olejů, barev,
ovocných šťáv a poživatin značka „EMPA“

v Novém Bydžově

Divadelní závod **Karla Popilky**

Praha VIII.-Kobylisy, Trojská ul. 43.

Obleky na všechny operety i činohry. Nové — Čisté — Lacné.

LACO

spolehlivé hodinky

Se svými peněžními transakcemi obračejte se na

Městskou spořitelnu Pražskou

Ústředna: Praha I., Rytířská ul. čís. 29.

Hlavní expositura: Král. Vinohrady, Říšské nám.

Expositury: Braník, Říčany.

Sběrny a platebny ve všech částech Velké Prahy.

KONVERSE hypotečních zápůjček za nejvýhodnějších podmínek.

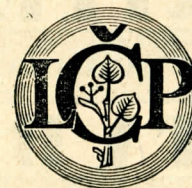
Dámské klobouky

St. Bartoš, Praha II.,

Palackého 13.

**PRAŽSKÁ
ÚVĚRNÍ BANKA
PRAHA.**

Máme důvěru nejširších vrstev!

Lidová pojišťovna „Čechoslavia“

Fr. Halm, kožišník, Brno,
Kobližná 2 mezanin, tel. 17391. (V domě p. Steinbrechra).

NEZMAR SILNIC

ZBROJOVKA BRNO, A.S.

Módní závod **K. COUFAL, BRNO**, Nám. Svobody 14
Telefon č. 12.186.

RAJMUND LANGER,

speciální továrna na spirálové vrtáky
LIŠEŇ u Brna.

SPORITELNA
ZEMSKÉHO HLAVNÍHO
MĚSTA BRNA

SRB A ŠTYS,

továrna přesných měřicích přístrojů
a brusírna optiky

PRAHA

V ovoci - zdraví!

Repertoiru našich ochotnických divadel vyhovují osvědčená

Franklova ličidla

ING. ANTONÍN FRANKL,

Praha II., Lazarská 5. - Telefon č. 274-70.

SKLO - PORCULÁN - KAMENINA
A VEŠKERÉ KUCHYŇSKÉ NÁDOBÍ

KAREL DIAMANT, PRAHA II.,

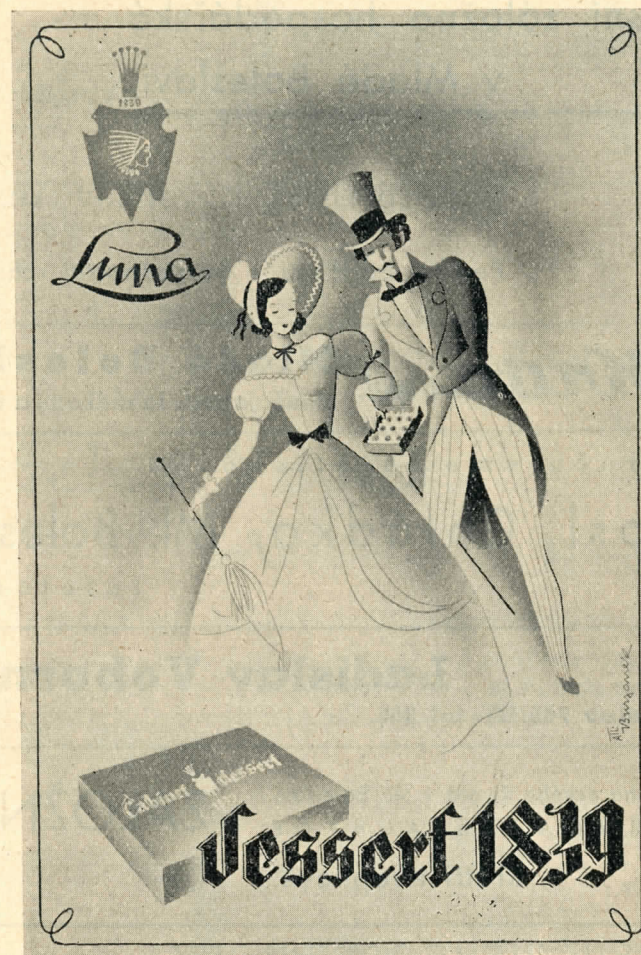
VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ ČÍS. 3.

Veškeré pohonné a mazací látky
vyrábějí rafinerie minerálních olejů:

Apollo, Benzol-Verband - dříve Kralupská, Fantovy ●
závody, Přívozské závody a Vacuum Oil Company. ●

Naše heslo:
Služba českému
ochotnictvu.

Divadelní nakladatelství a knihkupectví
FR. ŠVEJDA V PRAZE I., CELETNÁ 25.
Majitelka M. Švejdová. Telefon 646-72.

Agrární banka, Praha II.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Jičín, Kroměříž, Olomouc, Pardubice,
Plzeň, Příbram a Tábor. Adresa pro telegramy: Agrobanka, Praha.
Čísla telefonů: 273-41 serie, 306-34. Pro meziměstské hovory: 221-41 serie, 306-35, 306-36.
Účet poštovní spořitelny 4320.

Provádí veškeré obchody bankovní. Přijímá vklady na vkladní knížky a běžné účty.
Speciální oddělení: Pozemkové - Cukerní - Uhelné - Průmyslové - Záloženské.

Továrna divadelních, osvětlovacích a strojních zařízení
elektrických strojů a přístrojů **Antonín Vohralík,**
Praha VIII., Friedensbergova 837.
dodává úplné osvětlovací a strojní zařízení pro jeviště. Tel. 805-83.

Okresní záložna hospodářská
v Mladé Boleslavi,

peněžní středisko venkova i města

Realitní oddělení. - Bezpečnostní schránky.

František **Kroc** a spol. **Mladá Boleslav**
slouží jakost. lahůdkami a vínem.

Doporučujeme knihtiskárnu

Jarosl. Chládko, Ml. Boleslav
Telefon 271.

Nábytek pro každého
na skladě fa. **Ladislav Voborník,**
Ml. Boleslav 745/III - tel. 365, Zahradníčkova ul. u nového soudu.

Středisko hereckého života v Ml. Boleslavi
KAVÁRNA A RESTAURACE » ZÁLOŽNA «
Bratři Kvapilové.

DOPORUČUJEME ODĚVNÍ DŮM
Erben, Čuban a spol.,
ML. BOLESLAV, ST. MĚSTO.

Rolnická družstevní mlékárna
v Čejetičkách u Mladé Boleslavi,
zapsané spol. s obmezeným ručením.

Bechyňská keramika, broušené křišťálové sklo, porculán
u **fy. B. POTUČEK, Ml. Boleslav, tel. 438.**

Jaroslav Brož,

obuv

Hronov

- Jiráskovy knihy
 - pohlednice
 - památky z Hronova
- v knihkupectví **Karel Šefelín, Hronov**

Václav Vodák,

pekařství

Hronov

Zdar

p ř í š t í m u

XII.

Jiráskovu

Hronovu

NOHY VZPRUŽÍ

Pedikura

Nohy Vám mají spolehlivě sloužit celý život. Mají zůstat čilé a výkonné, lehce snášet námahu a umožnit pevnou a pružnou chůzi. Aby to mohly splnit, potřebují odbornou péči. Potřebují

TÝDNĚ PEDIKURU

Bata

V pedikúře se příjemně a spolehlivě zbavíte nesnází o bolestí, působených kuřími oky, zarostlými nehty a podobnými vadami. Pedikura Vám však prospěje, i když máte nohy na pohled zdravé. V pedikúře Vám provedeme masáž, která Vaše nohy zbaví únavy, vzpruží jejich svalstvo a oživí krevní oběh. Přijďte se přesvědčit, jak nohy po pedikúře omládnou.

